

RAPORT Z WIZYTACJI
(ocena programowa)

Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 25 października 2012r.

dokonanej w dniach 1 – 2 czerwca 2015 r. na kierunku „amerykanistyka” prowadzonym w ramach nauk humanistycznych na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim realizowanych w formie stacjonarnej na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Gdańskiego.

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Mirosława Buchholtz – członek PKA

członkowie:

prof. dr hab. Bożena Rozwadowska – ekspert PKA,

prof. dr hab. Mirosław Pawlak – ekspert PKA,

prof. dr hab. Maria Gabryśowa – ekspert międzynarodowy

mgr Edyta Lasota - Beżek – ekspert PKA,

Łukasz Pietrzkowski – ekspert PKA, przedstawiciel Parlamentu Studenckiego RP

Krótką informacją o wizytacji

Ocena jakości kształcenia na kierunku „amerykanistyka” prowadzonym na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Gdańskiego została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2014/2015. Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na wyżej wymienionym kierunku.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół Oceniający PKA poprzedził wizytację zapoznaniem się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja przebiegła zgodnie z ustalonym harmonogramem.

Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, przeprowadzonej hospitacji zajęć, analizy prac dokumentujących osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, w tym losowo wybranych prac etapowych i dyplomowych, spotkań z nauczycielami akademickimi i studentami ocenianego kierunku studiów oraz przedstawionej bazy dydaktycznej, w której prowadzone są zajęcia dydaktyczne.

Ekspertki Zespołu Oceniającego wielokrotnie wymieniali swoje uwagi dotyczące pozyskanych informacji, pozostały czas wykorzystywano na pracę własną. Przed zakończeniem wizyty sformułowano uwagi i zalecenia, o których Przewodnicząca Zespołu poinformowała Władze Uczelni oraz Wydziału na spotkaniu podsumowującym.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę¹

- 1) Koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii jednostki,

Strategia Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego została przyjęta Uchwałą Senatu Uniwersytetu Gdańskiego nr 25S/10 z dnia 25 lutego 2010 roku (z późn. zm.). Strategia ta została opracowana na czas do roku 2020. Za formułowanie koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku odpowiada Rada Wydziału, która współpracuje z Radą Instytutu, Radą Programową dla kierunku oraz Wydziałowym Zespołem ds. Zapewniania Jakości Kształcenia.

Kształcenie na kierunku *amerykanistyka* odbywa się na studiach stacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim. Zgodnie z informacją zawartą w *Raporcie samooceny*, celem kształcenia na tym kierunku „jest uzyskanie zaawansowanych kompetencji językowych w zakresie języka angielskiego, kultury i literatury USA” (str. 2). Czytamy tam dalej, że zdobycie tego typu kompetencji ma stworzyć absolwentom możliwość zatrudnienia między innymi w środkach masowego przekazu, wydawnictwach, instytucjach edukacyjnych, firmach amerykańskich w Polsce, w obsłudze ruchu turystycznego, w izbach gospodarczych, w biurach tłumaczeń, we własnych firmach tłumaczeniowych i doradczych, w dyplomacji itp. Absolwenci kierunku mają być wysokiej klasy specjalistami w zakresie literatury, kultury, mediów, jak również wiedzy o społeczeństwie i historii USA, prezentując poziom opanowania języka angielskiego B2, przy czym w przypadku studiów drugiego stopnia są w stanie wykonywać zadania w tych obszarach charakteryzujące się wyższym stopniem złożoności.

Tak zarysowana koncepcja kształcenia wpisuje się w misję i strategię Uczelni, przyjętą uchwałą Senatu Uniwersytetu Gdańskiego nr 25S/10 z dnia 25 lutego 2010 roku w sprawie Strategii Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego do roku 2020, z późniejszymi uzupełnieniami i zmianami, jak również w Strategię Rozwoju Wydziału Filologicznego na kadencję 2012-2016, określoną uchwałą Rady Wydziału z dnia 7 marca 2013 roku. Na str. 2 ww. uchwały Senatu Uniwersytetu Gdańskiego można przeczytać w odniesieniu do misji Uczelni, że „Posłannictwem Uniwersytetu jest kształcenie cenionych absolwentów wyposażonych we wszechstronną wiedzę, umiejętności i kompetencje niezbędne w życiu gospodarczo-społecznym opartym na wiedzy oraz wnoszenie trwałego wkładu w naukowe poznanie świata i rozwiązywanie jego istotnych współczesnych problemów”. Z kolei na str. 3 w punkcie *Kształcenie akademickie na światowym poziomie* czytamy, że „Uniwersytet Gdański będzie troszczył się o wysoki poziom kwalifikacji absolwentów i ich dobre przygotowanie do kariery zawodowej w integrującej się Europie. Podnoszenie poziomu i jakości kształcenia będzie realizowane poprzez nieustanne aktualizowanie przekazywanej wiedzy w ślad za najnowszymi osiągnięciami nauki i transformacją systemów społecznych, uelastycznienie procesu kształcenia w kontekście zarówno doboru zakresu wiedzy, jak i form jej przekazywania”. W drugiej części strategii rozwoju Wydziału Filologicznego, zatytułowanej *Dydaktyka i studenci*, zapisano natomiast m. in. takie cele, jak: „dostosowywanie oferty

¹ Punkty 1 – 8 wraz z podpunktami odpowiadają kryteriom określonym w statucie Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

kształcenia do potrzeb rynku przy wykorzystaniu możliwości kadrowych Wydziału” (pkt. 1), „podnoszenie poziomu kształcenia na wszystkich kierunkach studiów” (pkt. 2), czy też „intensyfikacja współpracy z otoczeniem biznesowym i społecznym Wydziału w celu lepszego dopasowania programów kształcenia do wymogów rynku i zapewnienie naszym absolwentom większej przewagi konkurencyjnej na rynku pracy” (pkt. 3). Cele te są w miarę spójne z koncepcją kształcenia na kierunku *amerykanistyka*, choć obsesyjne rozdzielanie tego, co amerykańskie od tego, co brytyjskie stoi w sprzeczności z ideą „przygotowani[a] do kariery zawodowej w integrującej się Europie” oraz wyposażania studentów „we wszechstronną wiedzę, umiejętności i kompetencje niezbędne w życiu gospodarczo-społecznym”.

Biorąc pod uwagę charakter ocenianego kierunku, proponowana oferta kształcenia wydaje się być wystarczająco różnorodna. Jak pokazuje analiza programów kształcenia, jest ona też do pewnego stopnia elastyczna, jako że studenci studiów pierwszego stopnia mają na trzecim roku do wyboru fakultet literaturoznawczy lub kulturoznawczy. Na studiach drugiego stopnia takiego wyboru nie ma. Koncepcję kształcenia w jej obecnym stanie trudno nazwać innowacyjną.

W kilku zasadniczych punktach związek Strategii rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego do roku 2020 z koncepcją kształcenia na ocenianym kierunku wydaje się zbyt luźny. I tak Strategia Uczelni kładzie szczególny nacisk na rozwój problematyki morskiej w działalności naukowo-badawczej i dydaktycznej, jak również przewiduje umocnienie więzi uczelni z otoczeniem gospodarczym i społecznym Pomorza, co ma pozwolić studentom na wykorzystanie znajomości języka obcego, jak również praktyczne poszerzenie wiedzy międzykulturowej. Z punktu widzenia współpracy międzynarodowej i przygotowania studentów do potrzeb europejskich rynków pracy można dostrzec pewne starania Wydziału, by zrealizować założone cele. Wysiłki widoczne są do pewnego stopnia w zaangażowaniu pracowników we współpracę i badania międzynarodowe. Udział studentów w tych aktywnościach jest natomiast znikomym. Mało widoczna jest też problematyka morska w dydaktyce, badaniach i publikacjach.

- 2) wewnątrzni i zewnątrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia na danym kierunku studiów, w tym jego profilu, celów, efektów oraz perspektyw rozwoju.

W skład Senatu Uniwersytetu Gdańskiego włączono przedstawicieli studentów i doktorantów w liczbie minimum 20% ogółu członków. Analiza list obecności Rady Wydziału w okresie od stycznia do maja 2015 roku pozwala stwierdzić, iż w skład tego organu włączono przedstawicieli studentów, jednak ich reprezentacja łącznie z doktorantami jest mniejsza niż 20% (około 19% - np. na posiedzeniu w dniu 7 maja 2015 roku w skład Rady Wydziału wchodziło 138 członków, z czego 27 osób to studenci i doktoranci), co jest niezgodne z art. 67 ust. 4 ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*. Jak wynika z informacji uzyskanych od władz Jednostki sytuacja ta związana jest ze wzrostem liczby samodzielnych pracowników naukowych. Zadeklarowano jednocześnie, iż w najbliższym czasie przeprowadzone zostaną wybory uzupełniające przedstawicieli studentów celem uzupełnienia składu Rady. Na podstawie przedstawionych list obecności oraz protokołów Rady Wydziału należy stwierdzić, iż studenci w niewielkim stopniu włączają się w jej pracę, zarówno pod względem frekwencji, jak również zabierania głosu w kwestiach

merytorycznych. Podczas spotkania z ZO PKA studenci uzasadniali taki stan rzeczy twierdząc, że nie odczuwają potrzeby zgłaszania uwag do spraw omawianych na posiedzeniach Rady Wydziału. Studenci mają swojego przedstawiciela w Wydziałowym Zespole ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. Mają też możliwość zgłaszania swoich sugestii bezpośrednio do Władz Wydziału i członków gremiów odpowiedzialnych za formułowanie koncepcji kształcenia – nawet jeśli formalnie nie wchodzi w ich skład. W opinii studentów i przedstawicieli samorządu studenckiego przyjęte rozwiązania są efektywne i odpowiadają ich potrzebom. Podczas spotkania z ZO PKA studenci podkreślili otwartość władz i nauczycieli akademickich na sugestie i prośby studentów.

Program studiów wraz z zakładanymi efektami kształcenia nie został jednak pisemnie zaopiniowany przez właściwy organ samorządu studenckiego. Jak podają władze Jednostki i przedstawiciele samorządu studenckiego opiniowanie dokonuje się podczas posiedzeń Rady Wydziału. Z protokołów posiedzeń wynika, że tak zdefiniowane opiniowanie ogranicza się jedynie do akceptacji, bez wnoszenia merytorycznych uwag.

Studenci obecni podczas spotkania z ZO PKA nie zgłaszali większych uwag do realizowanego programu kształcenia. Nieliczne sugestie dotyczące programu kształcenia odnosiły się do: 1) zwiększenia liczby godzin zajęć z „historii społecznej” oraz 2) zmiany przedmiotu „kultura audiowizualna” na treści dotyczące szeroko pojętej kultury (nie tylko audiowizualnej). Swoich uwag studenci nie zgłaszali Władzom, argumentując to faktem, iż potencjalne zmiany i tak nie przyniosą korzyści aktualnie studiującym osobom.

Pracownicy naukowo-dydaktyczni na kierunku *amerykanistyka* wchodzi w skład organów kolegialnych Uczelni, a w szczególności Rady Wydziału Filologicznego i w ten sposób biorą udział w określaniu celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz perspektyw jego rozwoju. Przedstawiciel wizytowanego kierunku nie wchodzi co prawda w skład Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, ale jego członkiem jest pracownik Instytutu Anglistyki i Amerykanistyki, co pozwala zakładać, że ma on wpływ na decyzje podejmowane w odniesieniu do obu prowadzonych przez Instytut kierunków (tj. *amerykanistyka* i *filologia angielska*). Niepokoi natomiast fakt, że w pracach Rady Programowej uczestniczą wyłącznie osoby legitymujące się tytułem profesora bądź stopniem naukowym doktora habilitowanego. Pozostali pracownicy kierunku nie są włączeni w pracę Rady Programowej, co prowokuje pytanie, w jakim stopniu mają oni wpływ na proces tworzenia koncepcji kształcenia na kierunku *amerykanistyka* i czy ich rola nie sprowadza się jedynie do wprowadzania w życie przyjętych przez decydentów rozwiązań. Takie też wrażenie można było odnieść na podstawie opinii wyrażanych podczas spotkania ZO PKA z pracownikami naukowo-dydaktycznymi i dydaktycznymi ocenianego kierunku.

Dużym problemem wydaje się też być zaangażowanie interesariuszy zewnętrznych w tworzenie koncepcji kształcenia na wizytowanym kierunku czy też określanie celów i efektów kształcenia na tym kierunku. Co prawda w *Raporcie samooceny* pojawia się lista takich interesariuszy (np. biblioteki i muzea, takie jak American Center Gdańsk, publiczne i niepubliczne przedszkola i szkoły, kancelarie, prawne, biura tłumaczy, firmy handlowe), ale wydaje się, że chodzi tutaj przede wszystkim o współdziałanie w organizacji praktyk. Brak jest natomiast formalnych dowodów na to, że tego typu instytucje rzeczywiście biorą udział w opiniowaniu planów i programów studiów itp. Mankamentem jest również z pewnością to, że interesariusze zewnętrzni nie zostali włączeni w pracę Rady Programowej. Przedstawiciele tych interesariuszy nie pojawili się też na spotkaniu z ZO PKA, co utrudnia ocenę ich udziału w kreowaniu koncepcji kształcenia, planów i programów studiów.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego² CZĘŚCIOWO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Koncepcja kształcenia na kierunku *amerykanistyka* nawiązuje do pewnego stopnia do misji i strategii rozwoju Uczelni i realizuje częściowo podstawowe cele określone w Strategii Rozwoju Wydziału Filologicznego na lata 2012-2016. Proponowaną ofertę kształcenia uznać należy za wystarczająco różnorodną i elastyczną, choć niezbyt innowacyjną. Warto byłoby rozważyć zaproponowanie specjalności i większej liczby przedmiotów czy też modułów do wyboru, szczególnie na studiach drugiego stopnia.

2) Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w tworzeniu koncepcji kształcenia, określaniu celów i efektów kształcenia i wyznaczaniu perspektyw rozwoju kierunku uznać należy za niewystarczający. Problemy mają różne podłoże, ale dotyczą wszystkich grup interesariuszy. I tak studenci mają wprawdzie możliwość udziału w formułowaniu koncepcji kształcenia zarówno poprzez formalne włączenie w struktury organów kolegialnych, jak i w sposób nieformalny poprzez indywidualne zgłaszanie uwag i sugestii, ale w niewielkim stopniu z niej korzystają. Nawet studenci włączeni w skład organów kolegialnych wykazują niewielkie zainteresowanie udziałem w formułowaniu koncepcji kształcenia. Studenci nie biorą udziału w pracach Rady Programowej. Z dokumentacji oraz rozmów przeprowadzonych podczas wizytacji wynika, że wpływ pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych na tworzenie koncepcji kształcenia na kierunku *amerykanistyka* jest ograniczony. Z analizy przeprowadzonej podczas wizytacji wynika też, że rola interesariuszy zewnętrznych ogranicza się do organizacji praktyk. Niezbędne jest zatem co najmniej poszerzenie składu Rady Programowej, tak aby poza samodzielnymi pracownikami nauki w jej skład weszli także inni pracownicy, studenci i przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego.

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

1) Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia odnoszące się do danego programu studiów, stopnia i profilu, kształcenia są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku; zakładane efekty kształcenia na kierunkach o profilu praktycznym uwzględniają oczekiwania rynku pracy lub wymagania organizacji zawodowych, umożliwiające uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu, a na kierunkach o profilu ogólnoakademickim wymagania formułowane dla danego obszaru nauki, z której kierunek się wywodzi; opis efektów jest publikowany.

- *Ocena zgodności założonych kierunkowych i specjalnościowych oraz przedmiotowych/modułowych efektów kształcenia dla ocenianego kierunku, poziomu kwalifikacji i profilu kształcenia z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (wzorcowymi efektami kształcenia albo celami i efektami kształcenia wskazanymi w standardach kształcenia, w tym standardach kształcenia nauczycieli, określonych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego), a także z koncepcją rozwoju kierunku;*

² według przyjętej skali ocen: wyróżniająco, w pełni, znacząco, częściowo, niedostatecznie;

Efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów zostały zatwierdzone w drodze Uchwały Senatu Uniwersytetu Gdańskiego Nr 16/2012 z dnia 29 marca 2012 r. w sprawie określenia efektów kształcenia na kierunkach studiów na Wydziale Filologicznym. Kolejno zmian powyższego dokumentu dokonano Uchwałami Senatu Uniwersytetu Gdańskiego Nr 44/13 z dnia 13 czerwca 2013 r. i Nr 23/14 z dnia 27 marca 2014 r.

Efekty kształcenia dla kierunku *amerykanistyka* wyszczególnione w uchwale Senatu Uniwersytetu Gdańskiego nr 16/12 z dnia 29 marca 2012 roku w sprawie *określenia efektów kształcenia na kierunkach studiów na Wydziale Filologicznym* zostały opracowane odrębnie dla studiów pierwszego i drugiego stopnia. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 roku, efekty te zostały umiejscowione w obszarze nauk humanistycznych. Analiza dokumentacji wskazuje, że zapewniają one spełnienie określonych dla tego obszaru wymagań, wpisują się w koncepcję rozwoju kierunku i odnoszą się zarówno do wiedzy, umiejętności, jak i do kompetencji społecznych. Przyjęty opis efektów kształcenia został dostosowany do poziomu studiów (tj. studia pierwszego i drugiego stopnia), ale przy formułowaniu efektów kształcenia zbyt duży nacisk położono na ich ścisłe dopasowanie do konkretnych przedmiotów. Konieczne jest zwrócenie uwagi zwłaszcza na założony poziom opanowania języka angielskiego oraz wyeliminowanie nieścisłości w tym względzie. I tak w opisie kierunkowych efektów kształcenia dla kierunku *amerykanistyka* na studiach pierwszego stopnia czytamy, że absolwent „Ma umiejętności językowe w zakresie dodatkowego języka obcego nowożytnego, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego” (K_U20). Natomiast na studiach drugiego stopnia, opis odpowiedniego efektu kształcenia brzmi następująco: „Ma umiejętności językowe w zakresie języka angielskiego, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu minimum C1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego” (K_U16). Biorąc to pod uwagę, wydaje się, że poziom B1 jest za niski w przypadku absolwenta studiów pierwszego stopnia i powinien to być przynajmniej poziom B2, tym bardziej, że taki właśnie poziom został zadeklarowany w *Raporcie samooceny*, a różnica między pierwszym i drugim stopniem w tym zakresie wydaje się zbyt duża. Wydaje się, że taki poziom znajomości języka angielskiego jest niezbędny na wizytowanym kierunku, co powoduje konieczność zmiany stosownej uchwały Senatu Uniwersytetu Gdańskiego.

Wymienione wyżej nieścisłości nie rzutują co prawda na zgodność efektów kształcenia z wymogami KRK, ale mogą być źródłem wątpliwości co do zgodności z koncepcją kształcenia na kierunku *amerykanistyka*, ponieważ opanowanie języka angielskiego na poziomie tylko B1 prowokuje pytanie o możliwość osiągnięcia wielu z wymienionych efektów kształcenia. Zastrzeżenia może także budzić dość ograniczona liczba praktyk na studiach pierwszego stopnia i całkowity ich brak na studiach drugiego stopnia.

Jak wynika z szczegółowej analizy matrycy efektów kierunkowych, jak również sylabusów dla poszczególnych modułów i przedmiotów, wypracowany system jest spójny i pozwala na nabycie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z obszaru nauk humanistycznych, niezbędnych do wykonywania określonego w koncepcji kształcenia profilu absolwenta, z zastrzeżeniem dotyczącym poziomu opanowania języka angielskiego na studiach pierwszego stopnia. Analiza przedłożonej dokumentacji

pokazuje, że założone efekty kształcenia, zarówno na poziomie kierunku, modułów, jak i poszczególnych przedmiotów są możliwe do osiągnięcia.

Opis zakładanych efektów kształcenia znajduje się na stronie internetowej Wydziału i w sylabusach poszczególnych przedmiotów, które są dostępne w portalu studenta. Niezbędne procedury dotyczące publicznej dostępności opisu efektów kształcenia, a także sposobów ich weryfikacji i oceny zostały wypracowane przez Uczelniany Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, który na posiedzeniu w dniu 27 listopada 2012 roku podjął decyzję o upublicznieniu sylabusów poszczególnych przedmiotów zawierających efekty kształcenia od czerwca 2013 roku i są one od tego momentu dostępne w portalu studenta.

- 2) efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne,

Efekty kształcenia sformułowano w sposób zrozumiały, przejrzysty i umożliwiający ich sprawdzenie. Do takiego wniosku prowadzić musi analiza samego sposobu sformułowania poszczególnych efektów dla kierunku *amerykanistyka* na studiach pierwszego i drugiego stopnia, a także sylabusów dla poszczególnych przedmiotów, opracowanych zgodnie z wzorem określonym w rozporządzeniu Rektora UG nr 98/R/14 z 23 października 2014 roku. Zgodnie z tym wzorem, poza standardowymi informacjami (tj. na przykład nazwa przedmiotu, forma zajęć, liczba punktów ECTS, cele kształcenia, treści programowe, metody dydaktyczne, forma i sposób zaliczenia, wykaz literatury itp.), przy opisie każdego przedmiotu podawane są obszarowe i kierunkowe efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które mają zostać osiągnięte podczas realizacji zajęć z tego przedmiotu. Tak przejrzysty sposób powiązania tych efektów z konkretnym przedmiotem i treściami programowymi powoduje, że zwiększa się znacznie stopień ich zrozumienia i stają się one bardziej konkretne dla studentów, którzy mogą je powiązać z tym, co faktycznie dzieje się podczas zajęć. Ma to również pozytywny wpływ na ich sprawdzalność, zarówno z perspektywy nauczyciela akademickiego prowadzącego dany przedmiot, jak i studentów dokonujących samooceny stopnia osiągnięcia przez nich celów kształcenia.

Spotkanie z kadrami dydaktycznymi kierunku pokazało, że jest ona świadoma istnienia efektów kształcenia dla kierunku i poszczególnych przedmiotów, ma wiedzę na temat ich struktury, a jednocześnie dostrzega nakład pracy, jaki został włożony w opracowanie tego systemu. Ogólnie rzecz biorąc, konieczność określania efektów kształcenia zgodnie z Krajowymi Ramami Kwalifikacji została przez pracowników oceniona w miarę pozytywnie, ponieważ ich zdaniem spowodowało to doprecyzowanie celów, jakie student powinien osiągnąć na koniec kształcenia. Pojawiły się też jednak głosy o często zbędnej pracy, koniecznej w celu przygotowania wymaganej dokumentacji oraz o nadmiernym biurokratyzowaniu procesu kształcenia.

Studenci posiadają minimalną wiedzę na temat efektów kształcenia – kojarzą je głównie z wiedzą z pominięciem umiejętności i postaw. Studenci nie interesują się opisem efektów kształcenia, stąd ocena sposobu ich sformułowania jest z ich punktu widzenia niemożliwa. Podczas spotkania z ZO PKA studenci stwierdzili, iż część nauczycieli akademickich przedstawia zakładane przedmiotowe efekty kształcenia na pierwszych zajęciach danego przedmiotu. Studenci przyznali jednak również, iż nie przywiązują wagi

do efektów kształcenia i nie potrafią się do nich odnieść. Zdaniem studentów ocena adekwatności efektów kształcenia (a także treści kształcenia) do sylwetki absolwenta i potrzeb rynku pracy jest niemożliwa, gdyż w ich ocenie dopiero podjęcie pracy zawodowej pozwala zweryfikować jakość kształcenia.

- 3) jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiający weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia; system ten jest powszechnie dostępny.

System oceny i weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia określony jest na szczeblu ogólnouczelnianym przez Regulamin studiów w rozdziale 3 (*Warunki i tryb odbywania zajęć dydaktycznych oraz sposób i tryb odbywania studenckich praktyk zawodowych*), 4 (*Stosowane skale ocen i metody wyrażania osiągnięć studenta zgodnie z Europejskim Systemem Transferu i Akumulacji Punktów (ECTS) oraz przenoszenie i uznawanie zajęć zaliczonych przez studenta*) i 5 (*Prace i egzaminy dyplomowe*). W § 23 Regulaminu studiów określono szczegółowe kryteria procentowe dla dokonania oceny efektów kształcenia się – z zastrzeżeniem, iż mogą być one modyfikowane przez Radę Wydziału.

Weryfikację przedmiotowych efektów kształcenia opisano w szczegółowy sposób w sylabusach dla poszczególnych przedmiotów, gdzie określono sposób i formę zaliczenia, jak również podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne. Formy zaliczenia są dostosowane do specyfiki danego przedmiotu i, poza standardowymi zaliczeniami i egzaminami w formie ustnej i pisemnej oraz kolokwiami, studenci mają za zadanie przygotowanie prac pisemnych, opracowanie projektów i prezentacji, czynny udział w zajęciach, wykorzystywanie określonych portali edukacyjnych itp. Warto odnotować, że formy te są zróżnicowane w zależności od przedmiotu i zostały dostosowane do jego specyfiki, a przyjęte sposoby oceny pozwalają na weryfikację efektów kształcenia w odniesieniu do wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. W sylabusach wskazano składowe procentowe oceny końcowej – w przypadku gdy ocena efektów dokonywana jest za pomocą różnych metod, co z pewnością przyczynia się do bardziej obiektywnej oceny stopnia osiągnięcia przez studenta zakładanych celów kształcenia i umożliwia bardziej precyzyjne określenie, tego, w jakim stopniu dane efekty przedmiotowe zostały osiągnięte. Nie do końca wiadomo, dlaczego w sylabusach nie został wypełniona rubryka dotycząca sposobu weryfikacji założonych efektów kształcenia, ale ZO PKA przedstawiono tabele walidacji tych efektów dla poszczególnych poziomów kształcenia, w których można znaleźć odniesienie danego efektu do przedmiotów, które mają umożliwić jego osiągnięcie oraz do sposobów jego weryfikacji. Trzeba ponownie stwierdzić, że weryfikacja ta odbywa się tak, aby specyfika danego efektu była w pełni uwzględniona. Dlatego też, o ile w przypadku wiedzy dominującą formą weryfikacji są egzaminy, testy czy też kolokwia, to w przypadku umiejętności i kompetencji społecznych pojawiają się częściej takie formy jak dyskusja moderowana, praca w grupach, prezentacja oraz projekt.

Ogólnie rzecz biorąc, pozytywne wnioski na temat systemu weryfikacji efektów kształcenia można wysnuć na podstawie analizy losowo wybranych prac etapowych (Załącznik nr 4 część I). Są one bowiem na ogół poprawnie opracowywane i oceniane, a choć w pewnych przypadkach da się zauważyć nadmierny nacisk na weryfikację wiedzy, to jednak widoczne jest też uwzględnienie innych kategorii efektów kształcenia, tj. dotyczących umiejętności czy też kompetencji społecznych, choćby przez włączenie zadań

o charakterze problemowym. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że prowadzący są zobowiązani do sporządzania raportów z takich prac, w których określają, które części pracy mają prowadzić do weryfikacji różnych kategorii efektów kształcenia dla danego przedmiotu, czy też dokonać analizy struktury ocen, co jest kolejnym, ważnym elementem oceny stopnia osiągnięcia tych efektów.

Proces dyplomowania obejmuje napisanie pracy dyplomowej i uzyskanie pozytywnego wyniku na egzaminie dyplomowym. Praca dyplomowa powinna być tematycznie związana z kierunkiem studiów, jest opracowywana pod opieką promotora i podlega obowiązkowej kontroli programem antyplagiatowym. Podczas spotkania z ZO PKA studenci pozytywnie ocenili swobodną możliwość wyboru promotora, jak również tematu pracy. Egzamin dyplomowy, poza obroną pracy dyplomowej, obejmuje także odpowiedź na pytania z zakresu toku studiów – pozwala to na kompleksową ocenę osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

Analiza losowo wybranych prac dyplomowych (Załącznik nr 4 część II) wskazuje na to, że w większości przypadków spełniają one wymagania stawiane pracom licencjackim i magisterskim, a oceny są w dużej mierze adekwatne do ich rzeczywistej wartości. W kilku przypadkach zastrzeżenia budzi jednak niedopuszczalnie słaby język, utrudniający zrozumienie przekazu oraz zbyt naiwne potraktowanie tematu. Oceny bywają zawyżone i nieuzasadnione w recenzji. Zdarzają się przypadki, w których promotorem i recenzentem są małżonkowie. Konieczne jest zwrócenie większej uwagi na jakość sporządzanych recenzji, bo choć wiele z nich zostało opracowane rzetelnie, to są też takie, które w zasadzie nie zawierają elementu oceny i ograniczają się do lakonicznych, często jednowyrazowych stwierdzeń. Pozytywne jest to, że zgodnie z zarządzeniem Dziekana Wydziału Filologicznego nr 1/F010/2014 z 6 marca 2014 roku wszystkie prace dyplomowe są sprawdzane programem antyplagiatowym, choć ta regulacja jest niekiedy traktowana przez promotorów jako czcza formalność, a druk o nazwie „opinia promotora” nie zawiera opinii, a jedynie podpis. Wadliwa bywa też procedura egzaminu dyplomowego: zdarza się, że wszystkie lub większość pytań egzaminacyjnych dotyczy tematyki pracy dyplomowej, co nie daje wystarczającej możliwości weryfikacji stopnia osiągnięcia efektów kształcenia.

Weryfikację efektów kształcenia zdobytych w trakcie praktyk reguluje szczegółowo regulamin studenckich praktyk zawodowych na Wydziale Filologicznym UG. W przypadku kierunku *amerykanistyka*, opracowano regulamin, który precyzuje opis zadań i celów praktyki, specyfikację wymagań szczegółowych, wykaz dokumentów wymaganych po zakończeniu praktyki oraz opis dokumentacji praktyki. Podsumowując najważniejsze zapisy regulaminu, studenci *amerykanistyki* zobowiązani są do odbycia praktyki zawodowej mającej na celu wykorzystanie wiedzy zdobytej w czasie studiów w jednostkach gospodarczych, instytucjach publicznych, instytucjach badawczych, instytucjach oświatowych i wychowawczych, gdzie mają możliwość wykorzystania zdobytej wiedzy językowej, jak również praktycznego poszerzenia wiedzy międzykulturowej. Wymiar praktyki wynosi 80 godz. i jest ona realizowana przez 4 tygodnie, chyba że specyfika pracy w danym zakładzie wymaga innych uregulowań. Odbycie praktyki wiąże się z przygotowaniem i wypełnieniem wielu dokumentów, takich jak skierowanie na praktyki, program praktyk, porozumienie na czas określony (podpisywane z podmiotem przyjmującym studenta na praktyki), sprawozdanie z realizacji praktyki, przygotowane przez studenta, z podanym terminem realizacji praktyki i zakresu obowiązków studenta, i potwierdzone przez podmiot przyjmujący studenta.

Przed rozpoczęciem praktyki niezbędne są następujące dokumenty: porozumienie między Uniwersytetem Gdańskim a stosowną instytucją, skierowanie na praktyki, dokument ubezpieczenia oraz plan praktyki, a po jej zakończeniu kalendarz praktyki, opinia opiekuna/mentora oraz raport końcowy. Zaliczenia praktyki dokonuje kierownik lub opiekun praktyki w oparciu o potwierdzenie pracodawcy o odbytej przez studenta praktyce a także na podstawie sprawozdania studenta. Studenci mogą uzyskać zaliczenie praktyki także w przypadku, gdy student pracuje w jednostce związanej z kierunkiem studiów lub realizował podobne praktyki na innym kierunku. Weryfikacja efektów kształcenia następuje poprzez porównanie osiągnięcia celów – wskazanych w regulaminach praktyk – ze sprawozdaniem z przebiegu praktyki oraz na podstawie ewentualnej rozmowy opiekuna praktyk ze studentem. Studenci podczas spotkania z ZO PKA nie potrafili odnieść się do regulacji związanych z praktykami zawodowymi (obecni byli wyłącznie studenci studiów drugiego stopnia, którzy nie realizują praktyki).

Podczas spotkania z ZO PKA studenci *amerykanistyki* pozytywnie ocenili przyjęty system oceny i weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, który obejmuje efekty z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz uwzględnia weryfikację ciągłą na każdym etapie procesu kształcenia. W ich ocenie system jest transparentny, sprawiedliwy, a informacje na jego temat są powszechnie dostępne. Dostępność ta jest dla przykładu zapewniona poprzez publikację sylabusów oraz ogólnych wyników ankiet na stronie internetowej Wydziału.

Jednostka nie prowadzi kształcenia na odległość.

Jak można przeczytać w Raporcie samooceny, odsiew na studiach pierwszego stopnia wynosi 45% w ciągu roku, przy czym odsetek ten jest najwyższy na pierwszym roku studiów i wynosi aż 63%. Skreślenie z listy studentów jest wynikiem pozytywnej rekrutacji na więcej niż jeden kierunek czy uczelnię, niedostatecznego poziomu opanowania języka angielskiego i błędnych przekonań o charakterze studiów. Pozytywne zmiany w tym zakresie można odnotować w pierwszym semestrze roku akademickiego 2014/2015, ponieważ liczba skreśleń na pierwszym roku kształtowała się na poziomie 26%. Na studiach drugiego stopnia przypadki rezygnacji są sporadyczne, jako że studenci mają już zarówno doświadczenie w studiowaniu, jak i świadomość celów, które chcą osiągnąć. I tak dla przykładu w roku akademickim 2013/2014 zrezygnowało 5 osób (14%), a w roku 2014/2015 tylko dwie osoby 2 (6%). Taki procent rezygnacji uznać należy za prawidłowy.

- 4) jednostka monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy, a uzyskane wyniki wykorzystuje w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia.

Jednostka nie prowadziła do tej pory usystematyzowanego monitorowania losów zawodowych absolwentów (jako jedną z przyczyn wskazano w *Raporcie samooceny* ograniczenia związane z ochroną danych osobowych). Zgodnie z Zarządzeniem Rektora Uniwersytetu Gdańskiego nr 6/R/15 z dnia 20 stycznia 2015 r. w sprawie *badania losów zawodowych absolwentów UG* za monitorowanie losów absolwentów, w formie badania ankietowego odpowiada Biuro Karier. Przewiduje się badanie w ciągu 6 miesięcy, 3 i 5 lat od ukończenia studiów. Ankieta zawiera pytania (zamknięte) dotyczące aktualnej sytuacji zawodowej absolwenta, planów dalszego kształcenia, jak również poziomu satysfakcji z kształcenia na UG. Jak wynika z informacji przedstawionych ZO PKA przez

pracownika Biura Karier proces monitorowania losów absolwentów jest w trakcie wdrażania, stąd Jednostka nie dysponuje jeszcze opracowaniami wyników ankietyzacji.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego⁴ CZĘŚCIOWO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia dla kierunku *amerykanistyka* są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku. Wypracowany system jest spójny, a określone efekty kształcenia są możliwe do osiągnięcia. Należy jednak zwrócić uwagę na wymagany poziom opanowania języka angielskiego na studiach pierwszego stopnia, ponieważ powinien on wynosić przynajmniej B2.

2) Efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób zrozumiały dla studentów oraz umożliwiając ich sprawdzenie i weryfikację, przy czym dużą rolę w tym zakresie odgrywa sposób opracowywania sylabusów dla poszczególnych przedmiotów, choć z wypowiedzi studentów wynika, że tylko niewielka część nauczycieli akademickich przedstawia zakładane przedmiotowe efekty kształcenia na pierwszych zajęciach danego przedmiotu. Wykładowcy mają odpowiednią wiedzę na temat efektów kształcenia i oceniają system w miarę pozytywnie; studenci posiadają znikomą wiedzę na temat efektów kształcenia.

3) Przyjęty przez jednostkę system weryfikacji efektów kształcenia nie budzi większych zastrzeżeń, jednak w odniesieniu do procesu dyplomowania nie jest efektywny (oceny bywają zawyżone, w kilku przypadkach zastrzeżenia budzi niedopuszczalnie słaby język, utrudniający zrozumienie przekazu oraz zbyt naiwne potraktowanie tematu, brak opinii na temat przekroczenia wskaźników kontroli antyplagiatowej, brak merytorycznej oceny w recenzjach, zdarzają się przypadki, w których promotorem i recenzentem są małżonkowie, pytania egzaminacyjne dotyczą w wielu przypadkach wyłącznie tematyki pracy dyplomowej); przyjęte rozwiązania teoretycznie pozwalają na weryfikację wszystkich efektów kształcenia w odniesieniu do wszystkich ich kategorii, ale w praktyce wiele pozostaje w tym zakresie do zrobienia; w ocenie studentów system oceny zakładanych efektów kształcenia jest powszechnie dostępny, przejrzysty i odnosi się do każdego etapu procesu kształcenia.

4) Procedura monitorowania losów zawodowych absolwentów Jednostki jest dopiero na etapie wdrażania.

3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- 1) Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta,

Jak wynika z *Raportu samooceny* oraz analizy dostępnej dokumentacji, w roku akademickim 2014/2015 program kształcenia na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia przewiduje kształcenie przez 6 semestrów według następujących modułów: 1) grupa treści ogólnych (w tym wykład wydziałowy, seminarium dyplomowe, technologia informacyjna i wychowanie fizyczne), 2) grupa treści podstawowych (praktyczna nauka języka angielskiego oraz praktyczna nauka drugiego języka obcego), 3) Grupa treści kierunkowych (tj. wiedza o języku

i komunikacji, wiedza o literaturze i kulturze obszaru językowego) oraz 4) fakultety (literaturoznawczy oraz kulturoznawczy). Ogółem do realizacji w planie studiów przewidziano 2025 godzin. Program kształcenia na studiach drugiego stopnia przewiduje kształcenie przez 4 semestry według następujących modułów: 1) grupa treści ogólnych (w tym wykład wydziałowy i seminarium dyplomowe), 2) grupa treści podstawowych (praktyczna nauka języka angielskiego) oraz 3) grupa treści kierunkowych (tj. kształcenie w zakresie językoznawstwa i językoznawstwa stosowanego, kształcenie w zakresie literaturoznawstwa, jak również kształcenie w zakresie kulturoznawstwa). Na tym poziomie przewidziano do realizacji 810 godzin dydaktycznych.

Niezależnie od poziomu kształcenia, rozłożenie godzin pomiędzy poszczególnymi semestrami jest równomierne – z odciążeniem semestrów przewidzianych na pisanie pracy dyplomowej. Zajęcia są realizowane głównie w postaci wykładów i ćwiczeń, rzadziej seminariów, czy konwersatoriów, przy czym zachowano tutaj odpowiednie proporcje. Ogólnie rzecz biorąc, niezależnie od poziomu (pierwszy lub drugi stopień) realizowane programy są w dużej mierze podobne do obowiązujących na studiach filologicznych, choć w oczywisty sposób nacisk położony jest na wiedzę o literaturze i kulturze USA. Ogólnie rzecz biorąc, zawarte w programach moduły i konkretne przedmioty umożliwiają osiągnięcie wszystkich celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta. Wymagana do realizacji liczba godzin jest również odpowiednia.

Tym niemniej nasuwa się tutaj kilka uwag i sugestii, które należałoby rozważyć przy modyfikacji obowiązującego programu. Na studiach pierwszego stopnia niepokoi zbyt mała liczba godzin z praktycznej nauki języka angielskiego na III roku (60) oraz to, że w 6 semestrze w ogólnie nie ma tego typu zajęć. Biorąc pod uwagę fakt, że studenci mają za zadanie napisanie pracy dyplomowej w języku angielskim, a ich poziom to zaledwie B1 (lub B2 – patrz nieścisłości powyżej), takie rozwiązanie wydaje się być ryzykowane. Po drugie, nie bardzo wiadomo, jak należy rozumieć blok 4 (fakultety), skoro wszystkie godziny zostały wliczone do ogólnej puli godzin w planie studiów – czy w takim razie studenci realizują jeden z fakultetów czy obydwaj? Po trzecie, nie jest jasne, dlaczego liczba godzin na fakultecie literaturoznawczym jest większa niż na kulturoznawczym (45 i 30), co stanowi problem, jeśli studenci realizują tylko wybrany fakultet. Po czwarte, wydaje się, że zajęcia o charakterze fakultatywnym powinny obejmować więcej godzin, gdyż w innych przypadkach studenci nie mają odpowiednich możliwości wyboru zajęć, o czym będzie mowa poniżej.

Na studiach drugiego stopnia, ponownie wątpliwości budzi kwestia związana z zajęciami z praktycznej nauki języka angielskiego, których wydaje się być zbyt mało (jedynie 150 godzin) i wszystkie są realizowane na pierwszym roku. Jeśli faktycznie celem kształcenia na studiach pierwszego stopnia ma być osiągnięcie poziomu B1 (a nawet B2), to nie bardzo wiadomo, w jaki sposób, po ukończeniu studiów drugiego stopnia, studenci mają osiągnąć poziom C1, chyba że założymy, że większość pracy mają wykonać we własnym zakresie. Innym problemem jest fakt, że studenci nie mają możliwości wyboru specjalności czy specjalizacji, co ogranicza przewidziane przepisami prawa możliwości wyboru odpowiedniej liczby zajęć. Niepokoić może też to, że w planie studiów nie przewidziano praktyk, które byłyby jednak wskazane mimo że na kierunku jest realizowany profil ogólnoakademicki.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci nie potrafili ocenić realizowanego programu kształcenia – w ich opinii, ewentualna ocena programu w całości byłaby zbyt subiektywna i niemiarodajna. Jednak większość z obecnych studentów (studiów drugiego stopnia) nie zgłaszała większych uwag w zakresie programu kształcenia. W związku z tym można stwierdzić, iż program kształcenia jest adekwatny do oczekiwań studentów. Nielicznie

sugestie dotyczące programu kształcenia odnosiły się do: 1) zwiększenia liczby godzin zajęć z historii społecznej, 2) zmiany przedmiotu „kultura audiowizualna” na treści dotyczące szeroko pojętej kultury (nie tylko audiowizualnej). Stosowane formy i metody kształcenia są w ocenie studentów dobrane w sposób prawidłowy, jak również dostosowane do specyfiki realizowanego przedmiotu i treści kształcenia. Studenci nie potrafili odnieść się do możliwości osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia w toku realizacji programu kształcenia. Pozytywnie ocenili sekwencję zajęć – na ogół na początku odbywają się przedmioty podstawowe i ogólne, a następnie te wymagające wstępnej wiedzy wynikającej z realizacji innych przedmiotów.

Program kształcenia na studiach pierwszego stopnia przewiduje realizację praktyk zawodowych w wymiarze 80 godzin (4 tygodnie). Praktyka musi odbywać się w jednostkach pozwalających na rozwój zaawansowanych umiejętności językowych oraz umożliwiających bliższe zapoznanie się z kulturą systemem społeczno-politycznym USA. Zaliczenia praktyki dokonuje kierownik lub opiekun praktyki w oparciu o potwierdzenie pracodawcy o odbytej przez studenta praktyce a także na podstawie sprawozdania studenta. Studenci mogą uzyskać zaliczenie praktyki także w przypadku, gdy pracują w jednostce związanej z kierunkiem studiów lub realizowali podobne praktyki na innym kierunku. Takie uregulowania zapewniają realizację określonych dla praktyk efektów kształcenia, istnienie odpowiedniego systemu kontroli oraz nabycie niezbędnych dla danej specjalności umiejętności praktycznych.

Studenci mogą liczyć na wsparcie Jednostki i Biura Karier w znalezieniu miejsca odbywania praktyki, bądź odbyć praktyki w instytucji wskazanej przez siebie. W trakcie spotkania z ZO PKA studenci nie potrafili odnieść się do organizacji praktyk (obecni byli wyłącznie studenci studiów drugiego stopnia).

Na kierunku obowiązuje system ECTS, przy czym zasady punktacji regulują par. 24 i par. 25 *Regulaminu studiów*, jak również uchwały Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia – w tym uchwały nr 3/2012 UZZJK z dnia 14 lutego 2012 roku określającej, iż minimum połowa programu kształcenia wymaga bezpośredniego kontaktu nauczyciela akademickiego ze studentem. Na studiach pierwszego stopnia studenci uzyskują w cyklu kształcenia 180 punktów ECTS, a na studiach drugiego stopnia 120 punktów ECTS. Punkty przypisane zostały do poszczególnych przedmiotów na podstawie ogólnie przyjętych zasad, zgodnie z którymi na studiach pierwszego stopnia za 30 godzin wykładów lub ćwiczeń student może uzyskać od 2 do 4 punktów ECTS, w tym jeden punkt za udział w zajęciach, punktacja zajęć z PNJA jest uzależniona od wymiaru godzin zajęć i kryteriów zaliczenia, punktacja seminarium dyplomowego zależy od nakładu pracy włożonej w przygotowanie pracy dyplomowej i wynosi 4 punkty na 5 semestrze i 9 na 6 semestrze, podczas gdy punktacja takich zajęć, jak wychowanie fizyczne, lektorat czy też wykład wydziałowy zależy od ustaleń uczelnianych. Na studiach drugiego stopnia za 30 godzin wykładów student może uzyskać od 3 do 6 punktów ECTS (egzamin) lub od 1 do 4 punktów ECTS (zaliczenie), w tym jeden punkt za udział w zajęciach, za 30 godzin ćwiczeń od 4 do 8 punktów ECTS, punktacja zajęć z PNJA jest uzależniona od wymiaru godzin zajęć i kryteriów zaliczenia, punktacja seminarium magisterskiego zależy od nakładu pracy w przygotowanie pracy magisterskiej (semestr 1 – 5 ECTS, semestr 2 – 5 ECTS, semestr 3 – 10 ECTS, semestr 4 – 12 ECTS), a punktacja wykładu wydziałowego zależy od ustaleń ogólnouczelnianych.

Ogólnie rzecz biorąc przyjęta punktacja ECTS zgodna jest z obowiązującymi uregulowaniami prawnymi, ale nie zostały spełnione zapisy Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i

poziomie kształcenia z dnia 5 października 2011 roku, ponieważ ani na studiach pierwszego stopnia, ani drugiego stopnia studenci nie mają możliwości wyboru przedmiotów, którym przypisano przynajmniej 30% ogólnej liczby punktów ECTS. W przypadku studiów pierwszego stopnia, studenci mogą bowiem dokonać wyboru przedmiotów, którym przypisano 35 lub 34 punkty ECTS (uwzględniając seminarium dyplomowe, wykład wydziałowy, wychowanie fizyczne, lektorat z języka obcego oraz fakultety, zakładając, że te ostatnie są faktycznie do wyboru), co stanowi nie więcej niż 20% wszystkich możliwych do uzyskania punktów ECTS. Na studiach drugiego stopnia sytuacja wygląda lepiej, ponieważ możliwość wyboru (seminarium magisterskie i wykład wydziałowy) dotyczy 34 punktów ECTS, co stanowi około 28%, ale ciągle mniej niż 30%.

Przyjęte rozwiązania, w tym uznawalność punktów uzyskanych w innych jednostkach, szansa uczestnictwa w zajęciach do wyboru i zajęciach fakultatywnych, sprzyja możliwościom wynikającym z systemu punktów ECTS z uwzględnieniem mobilności międzynarodowej. Podczas spotkania z ZO PKA studenci wykazali, że posiadają podstawową wiedzę na temat punktów ECTS i korzyści z nich wynikających – kojarząc je głównie z programami mobilności międzynarodowej. Zalecane jest wyposażenie studentów w większy zasób wiedzy na temat ECTS.

Z punktu widzenia współpracy międzynarodowej można pozytywnie ocenić stosunek Władz Wydziału oraz pracowników *amerykanistyki* do studentów powracających z wymiany międzynarodowej. Punkty ECTS uzyskane zgodnie z planem zajęć na uczelniach zagranicznych są automatycznie uznawane. W wypadku niezrealizowania całego zakładanego planu w trakcie wyjazdu, studenci mają możliwość uzupełnienia brakujących punktów ECTS na uczelni macierzystej.

Indywidualizacja procesu kształcenia odbywa się w głównej mierze poprzez wybór przedmiotów fakultatywnych i wykładów wydziałowych. Podczas spotkania z ZO PKA studenci pozytywnie odnieśli się do tej formy indywidualizacji. Zgodnie z § 34 Regulaminu studiów student może studiować według Indywidualnego Planu Studiów (IPS). IPS przeznaczony jest dla studentów niepełnosprawnych, studiujących równolegle minimum dwa kierunki lub specjalności, samotnie wychowujących dzieci, odbywających staże/studia zagraniczne oraz w innych trudnych sytuacjach życiowych. Student może w myśl § 35 *Regulaminu studiów* studiować w ramach Indywidualnego Programu Kształcenia (IPK) – przeznaczonego dla studentów wybitnie uzdolnionych. W bieżącym roku akademickim kilku studentów studiuje w ramach IPK, natomiast żaden według IPS.

- 2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

Analiza *Raportu samooceny* oraz przedstawionej dokumentacji prowadzi do wniosku, że zakładane efekty kształcenia dla ocenianego kierunku, treści programowe, a także formy i metody dydaktyczne tworzą spójną całość i są odpowiednie dla kształcenia na profilu ogólnoakademickim. Dla przykładu, efekty kształcenia dotyczące wiedzy pojawiają się głównie w trakcie wykładów, a te dotyczące umiejętności i kompetencji społecznych podczas ćwiczeń i konwersatoriów. Stosowane formy i metody dydaktyczne są odpowiednie dla form zajęć, konkretnych przedmiotów i treści kształcenia. Nie budzi zastrzeżeń czas trwania kształcenia, dobór realizowanych treści, proponowana forma zajęć dydaktycznych oraz metod kształcenia. Sekwencja realizacji przedmiotów i modułów określonych w planie i programie studiów jest poprawna.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego⁴ CZĘŚCIOWO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*

- 1) Ogólnie rzecz biorąc, program kształcenia realizowany na kierunku *amerykanistyka* umożliwia osiągnięcie wszystkich założonych dla tego kierunku efektów kształcenia oraz osiągnięcie kwalifikacji, które zostały opisane w sylwetce absolwenta. Pojawiają się jednak wątpliwości co do liczby i sposobu rozłożenia zajęć z praktycznej nauki języka angielskiego, zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia oraz zakresu i charakteru zajęć fakultatywnych. Przyjęty system punktacji ECTS jest spójny, ale nie został spełniony wymóg dotyczący możliwości wyboru przez studentów zajęć, którym przypisano 30% ogólnej liczby punktów ECTS. Studenci nie potrafili ocenić adekwatności programu kształcenia w odniesieniu do zakładanej sylwetki absolwenta oraz możliwości osiągnięcia wszystkich zakładanych efektów kształcenia. Studenci mają możliwość indywidualizacji procesu kształcenia i posiadają podstawową wiedzę na temat punktów ECTS.
- 2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć i metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

- 1) Całkowita liczba nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku *amerykanistyka* to 32 osoby (w tym 13 osób stanowi minimum kadrowe). Struktura ich kwalifikacji odpowiada treściom programu studiów i zakładanym efektom kształcenia.

Prowadzony program ma profil ogólnoakademicki, a kadra dydaktyczna, zarówno ta wchodząca w skład minimum kadrowego jak i pozostali nauczyciele akademicy, reprezentuje na ogół specjalizacje odpowiednie do prowadzonych zajęć. Nauczyciele posiadają kwalifikacje w dyscyplinach adekwatnych do realizowanego programu, tzn. literaturoznawstwa oraz kulturoznawstwa. Można więc stwierdzić, że kadra dydaktyczna zapewnia realizację celów edukacyjnych programu studiów.

Hospitowane zajęcia nie budzą większych zastrzeżeń, potwierdzają kompetencje nauczycieli; zarówno treści jak i forma zajęć są prawidłowe i odpowiadają standardowym oczekiwaniom na kierunku *amerykanistyka*. Kompetencje językowe nauczycieli też nie budzą zastrzeżeń.

(Załącznik nr 5 Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe. Cz. I. Nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe.

- 2) Zgodnie z wymaganiami § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370), „*Nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego określonego kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim, jeżeli posiada zapewniający realizację programu studiów dorobek naukowy lub artystyczny w obszarze wiedzy, odpowiadającym obszarowi*

kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych lub artystycznych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku.”

Ponadto zgodnie z wymaganiami **§ 13 ust. 1** wyżej wspomnianego rozporządzenia, tj.: „Nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli został zatrudniony w uczelni nie później niż od początku semestru studiów.” oraz wymagania **§ 13 ust. 2** wyżej wspomnianego rozporządzenia, tj.: „Nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli w danym roku akademickim prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej: **pkt 1.** „30 godzin zajęć dydaktycznych - w przypadku nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego (...)” i **pkt 2.** „60 godzin zajęć dydaktycznych - w przypadku nauczyciela akademickiego posiadającego stopień naukowy doktora lub kwalifikacje drugiego stopnia”.

Zgodnie z **§ 14 ust. 3** powyższego rozporządzenia, tj.: „Minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na kierunku studiów związanym z kształceniem w zakresie języków obcych innych (...) stanowi co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy w zakresie dyscypliny naukowej związanej z kierunkiem studiów, w tym co najmniej dwóch samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej czterech nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, z tym że spośród tych osób co najmniej dwóch nauczycieli akademickich, w tym co najmniej jeden samodzielny nauczyciel akademicki powinno specjalizować się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem studiów.”

Zgodnie z **§ 14 ust. 4** wspomnianego rozporządzenia *Do minimum kadrowego, o którym mowa w ustępie 3, w miejsce nauczyciela akademickiego posiadającego stopień naukowy doktora specjalizującego się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem studiów, można zaliczyć nauczyciela akademickiego posiadającego kwalifikacje drugiego stopnia, dla którego język ten jest językiem ojczystym.*

Zgodnie z **§ 15 ust. 3** powyższego rozporządzenia, tj.: „Minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia na kierunku studiów związanym z kształceniem w zakresie języków obcych innych (...) stanowi co najmniej dziewięciu nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy w zakresie dyscypliny naukowej związanej z kierunkiem studiów, w tym co najmniej czterech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej pięciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, z tym że co najmniej jeden samodzielny nauczyciel akademicki oraz co najmniej dwóch nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora powinno specjalizować się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem studiów.”

Zgodnie z **§ 15 ust. 4** wspomnianego rozporządzenia *Do minimum kadrowego, o którym mowa w ustępie 3, w miejsce nauczyciela akademickiego posiadającego stopień naukowy doktora specjalizującego się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem*

studiów, można zaliczyć nauczyciela akademickiego posiadającego kwalifikacje drugiego stopnia, dla którego język ten jest językiem ojczystym.

Ponadto zgodnie z wymaganiami **§ 14 ust. 2** rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2011 r. poz.131), tj.: *„Minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na kierunku studiów związanym z kształceniem w zakresie języków obcych stanowi co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy w zakresie dyscypliny naukowej związanej z efektami kształcenia określonymi dla tego kierunku, w tym co najmniej dwóch samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej czterech nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, z tym że zgodnie z **§ 14 ust. 2 pkt 1** spośród tych osób co najmniej jeden samodzielny nauczyciel akademicki i co najmniej dwóch nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora powinno specjalizować się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem studiów.*

Zgodnie z **§ 15 ust. 2** powyższego rozporządzenia, tj.: *„Minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia na kierunku studiów związanym z kształceniem w zakresie języków obcych stanowi co najmniej pięciu samodzielnych nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy w zakresie dyscypliny naukowej związanej z kierunkiem studiów, z tym że: **§ 15 ust. 2 pkt 1** spośród tych osób co najmniej dwóch samodzielnych nauczycieli akademickich powinno specjalizować się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem studiów.”*

Uczelnia stosuje wzór oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, który pozwala na stwierdzenie, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w **art. 112a** ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r., poz. 572, z późn. zm.).

W teczkach osobowych znajdują się dokumenty pozwalające na uznanie deklarowanych tytułów i stopni naukowych. Umowy o pracę zawierają wymagane prawem elementy.

Do minimum kadrowego zaliczono pięcioro samodzielnych nauczycieli akademickich i ośmioro nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora (Załącznik 5, poz. 1-13). Wszyscy nauczyciele zaliczeni do minimum kadrowego specjalizują się w zakresie języka obcego będącego przedmiotem studiów, tzn. w zakresie języka angielskiego. Prowadzony program ma profil ogólnoakademicki, a kadra wchodząca w skład minimum kadrowego reprezentuje odpowiednie specjalizacje. Kadra wchodząca do minimum kadrowego posiada dorobek naukowy w obszarach odpowiadających programowi studiów. Dorobek ten obejmuje dziedziny zainteresowań badawczych adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia, tzn. literaturoznawstwo i kulturoznawstwo.

Należy stwierdzić, że wymagania formalne odnośnie minimum kadrowego ocenianego kierunku, określone w wyżej wymienionych rozporządzeniach, zostały spełnione dla studiów pierwszego stopnia oraz dla studiów drugiego stopnia zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2011 r. poz.131) - zaliczono pięć osób, Załącznik 5, poz. 1-5). Do minimum kadrowego na studiach drugiego stopnia brakuje jednak, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370), czterech nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.

W celu oceny stabilności minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów dokonano analizy zaliczenia do tego minimum nauczycieli akademickich zatrudnionych w roku akademickim: 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015. Nieprzerwanie przez wszystkie powyżej wskazane lata akademickie w grupie pięciorga samodzielnych nauczycieli akademickich dwie osoby są zatrudnione i zaliczone do minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów, a w grupie ośmiorga nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora cztery osoby są zatrudnione i zaliczone do tego minimum przez Uczelnię. Na podstawie powyższych informacji stwierdzono, iż kadra ocenianego kierunku studiów jest mało stabilna w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich.

Stosunek między liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów kierunku spełnia wymagania § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz.1370) i wynosi około 1: 15 przy wymaganym 1:50. LICZBA STUDENTÓW – 189.

Obciążenia dydaktyczne są uzasadnione merytorycznie i na ogół stosowne do wykształcenia i doświadczenia kadry. Przedmioty o charakterze bardziej akademickim (seminaria, przedmioty teoretyczne) powierzone są nauczycielom z długoletnim doświadczeniem i posiadającym dorobek naukowy w danej dziedzinie. Nauczycielom młodszym, nieposiadającym stopnia doktora, powierzone są przedmioty z praktycznej nauki języka. Na spotkaniu z ZO PKA pracownicy potwierdzili zgodność obciążeń z ich kompetencjami i preferencjami. Pracownicy wyrazili potrzebę większej liczby szkoleń z e-learningu.

Hospitowane zajęcia (Załącznik nr 6) mieszczą się w normie ogólnokrajowej. Formy prowadzonych zajęć są standardowe, umiejętności językowe nie budzą zastrzeżeń. Na niektórych zajęciach brak interakcji ze studentami. Prowadzący posiadają konieczne kompetencje merytoryczne. Pracownicy najwyraźniej nie zostali poinformowani o wizycie ZO PKA i możliwości pojawienia się ekspertów podczas ich zajęć. Niektórzy wyrażali zdziwienie pojawieniem się hospitujących.

3) Zasady polityki kadrowej w wizytowanej jednostce wynikają z przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. 2005, nr 164, poz. 1365 ze zm.), ustawy z 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. 2003, nr 65, poz. 595 ze zm.), rozporządzeń i statutu UG. Zgodnie z uregulowaniami uczelnianymi zatrudnienie na stanowisku adiunkta jest ograniczone terminowo do 8 lat i weryfikowane zależnie od dorobku naukowego w kierunku habilitacji. Ponadto pracownicy podlegają ankietyzacji i hospitacjom, co jest instrumentem mającym na celu ewentualne ulepszenie jakości dydaktyki. Władze Wydziału w miarę możliwości wspierają rozwój naukowo-dydaktyczny pracowników finansując z działalności statutowej druk publikacji naukowych. Ponadto Władze Uczelni, Wydziału i Instytutu zapewniają pracownikom możliwość doskonalenia własnego warsztatu badawczego i umiejętności dydaktycznych poprzez organizowanie szkoleń, nakierowanych zwłaszcza na inicjowanie nowych obszarów badawczych i pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych na działalność badawczą. Te działania zostały potwierdzone na spotkaniu z pracownikami, choć nadal pracownicy chętnie by widzieli więcej szkoleń z e-learningu. Dyrekcja i pracownicy ubolewają z powodu obecnej złej sytuacji finansowej Wydziału i Uczelni. Zatrudnianie kolejnych amerykańistów ze stopniem doktora bądź doktora habilitowanego wydaje się obecnie nierealne. Decyzje o zwróceniu się do Rektora o rozpisanie stosownego konkursu są każdorazowo konsultowane z Radą Instytutu w perspektywie potrzeb składających się na Instytut jednostek.

Podczas spotkania z ZO PKA pracownicy stwierdzili jednak, że wsparcie działań badawczych nie jest oparte na czytelnych zasadach i ma wyłącznie charakter uznaniowy. Pozytywnie oceniono możliwości zamawiania książek, wnioskując przy tym o dokonywanie dalszych zakupów.

Załącznik nr 6 - Informacja o hospитowanych zajęciach i ich ocena

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego³ ZNACZĄCO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Zarówna liczba jak i struktura kwalifikacji merytorycznych pracowników naukowo-dydaktycznych jest wystarczająca i odpowiednia do prowadzonych przedmiotów.

2) Kadra wchodząca w skład minimum kadrowego reprezentuje różne specjalizacje i posiada dorobek naukowy w obszarach odpowiadających programowi studiów. Dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. Obciążenia dydaktyczne są na ogół uzasadnione merytorycznie i stosowne do wykształcenia. Wymagania formalne odnośnie minimum kadrowego ocenianego kierunku, zostały spełnione dla studiów pierwszego stopnia oraz dla studiów drugiego stopnia zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa

Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2011 r. poz.131) - zaliczono pięć osób. Do minimum kadrowego na studiach drugiego stopnia brakuje jednak, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370), czterech nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.

3) Kadra jest częściowo stabilna (brak stabilności dotyczy grupy samodzielnych nauczycieli akademickich); nauczyciele akademicy podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe, niektórzy aktywnie uczestniczą w konferencjach, szkoleniach, kursach dokształcających i sympozjach naukowych, organizowanych przez inne uczelnie lub instytucje w kraju i za granicą.

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

W skład bazy lokalowej Wydziału Filologicznego i Instytutu Anglistyki i Amerykanistyki wchodzi: 4 aule i 8 sal dydaktycznych, 11 gabinetów kadry naukowej, 3 pokoje przeznaczone dla dyrekcji i sekretariatu Instytutu, 2 pokoje administracyjno-techniczne przeznaczone na przechowywanie sprzętu multimedialnego i obsługę techniczno-komputerową Wydziału i Instytutu. Instytut posiada sprzęt komputerowy i audiowizualny. W budynkach Uczelni studenci mają zapewniony dostęp do bezprzewodowego Internetu.

Obecna baza dydaktyczna nie zapewnia zdaniem jej użytkowników dobrych warunków pracy dydaktycznej. Podczas spotkania z ZO PKA studenci negatywnie ocenili liczbę i jakość projektorów multimedialnych, sprzętu komputerowego i zasięg bezprzewodowego Internetu. Studenci nie potrafili ocenić infrastruktury miejsc odbywania praktyk.

Infrastruktura Uczelni jest natomiast bardzo dobrze przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Studenci na wózkach inwalidzkich mogą samodzielnie dostać się do wnętrza budynku zlokalizowanego przy ul. Wita Stwosza 55 korzystając ze specjalnie w tym celu zbudowanego podjazdu. Podjazd znajdujący się wewnątrz budynku umożliwia osobom niepełnosprawnym dotarcie do Biblioteki Humanistycznej i do barku studenckiego usytuowanego naprzeciwko biblioteki oraz do toalet i punktu ksero. Odpowiednio przystosowane toalety znajdują się na każdym piętrze budynku. Dotarcie do wyższych kondygnacji umożliwia winda przystosowana do przewozu osób niepełnosprawnych. Na drzwiach znajdują się opisy sal w języku Braille'a. Ograniczeniem dla osób niepełnosprawnych ruchowo może być wielkość sal dydaktycznych. Ścieżki komunikacyjne wewnątrz kampusu wyposażone są w maty z wypustkami ułatwiającymi poruszanie się osób niewidomych. W kampusie znajduje się także ogrodzony wybieg dla psów przewodników. Studenci mogą korzystać z pomocy dydaktycznych w formie powiększalników tekstu, czy też adaptacji materiałów dydaktycznych stosownie do niepełnosprawności (adaptacje wykonuje Biuro ds. Studentów Niepełnosprawnych wraz z Pracownią Usług Cyfryzacyjnych). Podczas spotkania z ZO PKA studenci pozytywnie ocenili przystosowanie infrastruktury na potrzeby osób niepełnosprawnych.

Studenci kierunku *amerykanistyka* korzystają również z bazy lokalowej Wydziału Prawa i Administracji oraz Biblioteki Głównej. Z początkiem roku akademickiego 2015/2016 Instytut przenosi się do nowo wybudowanego budynku, co wydatnie podniesie standard infrastruktury.

W 2006 roku otwarta została Biblioteka Główna UG w nowo wybudowanym gmachu znajdującym się obok budynku Wydziału Historycznego. Zawiera ona podstawowy korpus książek z zakresu humanistyki, nauk społecznych i dziedzin pokrewnych. Udostępniany w kilku czytelniach specjalistycznych (tysiąc miejsc) oraz wypożyczany na zewnątrz. Księgozbiór z zakresu tych dziedzin liczy ok. 230 tys. woluminów oraz 1164 tytuły czasopism naukowych. W gmachu (wspólnego dla Wydziału Historycznego i Filologicznego) znajduje się Biblioteka Humanistyczna, której zasoby to 68 548 pozycji inwentarzowych. Powstała ona w wyniku scalenia istniejących uprzednio bibliotek instytutowych. W obu placówkach książki są w wolnym dostępie dla czytelników, katalogi są prowadzone w wersji elektronicznej i zachowane w kartkowej, czytelnicy mają możliwość korzystania ze stanowisk komputerowych (część z dostępem do Internetu - 19), czytników, czytnika dla osób niedowidzących, skanerów, drukarki centralnej oraz usług kserograficznych.

Studenci kierunku *amerykanistyka* korzystają ze Zbiorów Biblioteki Głównej UG w jej oddziałach, a także w formie elektronicznej. Po wizycie w Bibliotece, ZO PKA stwierdził, że amerykańskie zbiory książek i czasopism znajdujące się w Bibliotece Głównej są raczej skromne, ograniczają się do podstawowych podręczników. Brakuje literatury do badań naukowych, jednakże fakt dostępu do międzynarodowych baz danych zdecydowanie polepsza sytuację i gwarantuje wystarczający dostęp do źródeł z punktu widzenia dydaktyki na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia. JOURNALSBUG zapewnia dostęp do międzynarodowych naukowych baz danych (m.in. Arts and Humanities Citation Index, EIFL EBSCO, EMERALD, JSTOR, Kluwer Academic Publishing, Science Direct, Springer Ling czy Wiley InterScience) oraz krajowych i zagranicznych bibliotek cyfrowych. Dodatkowo studenci mogą korzystać z innych trójmiejskich bibliotek np. gdańska Biblioteka PAN, Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Gdańsku.

Instytut Anglistyki i Amerykanistyki UG nie dysponuje oddzielną biblioteką, a zasoby biblioteki Wydziału Filologicznego i głównej biblioteki UG w znikomym stopniu zaspokajają potrzeby badawcze pracowników i doktorantów. Obie te grupy badaczy korzystają z kwerend bibliotecznych (m.in. w British Library, Kennedy-Institut Wolnego Uniwersytetu w Berlinie, Ośrodka Studiów Amerykańskich Uniwersytetu Warszawskiego). Do badań naukowych w przeważającej mierze wykorzystywane są księgozbiory prywatne.

W Bibliotece Głównej UG, czytelnicy niepełnosprawni ruchowo mogą samodzielnie korzystać ze zbiorów dzięki licznym udogodnieniom architektonicznym i organizacyjnym. W budynku znajdują się windy przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, pracownicy biblioteki służą informacją oraz pomocą w odnalezieniu poszukiwanych publikacji i dostarczeniu ich z wyższych pięter budynku na parter. Toalety, miejsca parkingowe, katalogi

są również przyjazne dla osób niepełnosprawnych. Jest wiele udogodnień dla osób niewidomych i niedowidzących.

Godziny otwarcia bibliotek i czytelni są dostosowane do potrzeb studentów stacjonarnych i niestacjonarnych. Wypożyczanie i zamawianie książek odbywa się za pomocą systemu elektronicznego.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci dobrze ocenili zbiory biblioteczne. Ich zdaniem są one zasadniczo wystarczające, choć wskazali na konieczność poszerzenia księgozbioru o literaturę amerykańską. Pozytywnie odnieśli się do możliwości korzystania z zasobów elektronicznych.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego⁴ ZNACZĄCO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Obecna baza materialna jest niewystarczająca pod względem powierzchni i wyposażenia. Planowana jest jednak przeprowadzka do znacznie wygodniejszego i lepiej wyposażonego budynku. W opinii studentów infrastruktura wymaga unowocześnienia pod względem jakości i liczby sprzętu komputerowego i multimedialnego. Baza dydaktyczna jest natomiast w pełni przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych z uwzględnieniem nowoczesnych rozwiązań w tym zakresie. Studenci mają zapewniony dostęp do biblioteki oraz zasobów elektronicznych. Zasoby biblioteczne są skromne, ale przy wsparciu dostępu do internetowych baz danych pozwalają na realizację programu studiów i założonych efektów kształcenia.

6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Badania naukowe skupiają się przede wszystkim na szeroko rozumianej kulturze i literaturze USA. Obejmują one zróżnicowaną problematykę (historia kultury i literatury amerykańskiej XIX wieku, amerykańska powieść popularna XIX wieku, modernistyczna i postmodernistyczna poezja i proza amerykańska, powieść przełomu XX i XXI wieku w kontekście relacji między fikcją literacką a historiografią, kultura i teatr Chicano, feminizm w amerykańskiej kulturze współczesnej, krytyka feministyczna i proza współczesna w perspektywie postkolonialnej, zróżnicowanie dialektalne i rejestrowe amerykańskiej angielszczyzny w perspektywie socjolingwistycznej). Jakość i zasięg badań jest zróżnicowany (por. Oceny dorobku załącznik), choć merytorycznie adekwatny do oferowanego programu. Zainteresowania i badania naukowe kadry mają przełożenie na dydaktykę, a w szczególności na tematykę prac dyplomowych (licencjackich i magisterskich) oraz na tematykę wykładów monograficznych.

W prowadzonych badaniach biorą udział studenci studiów stopnia III (doktoranci). Badania z ich udziałem koncentrują się na współczesnej prozie i kinie amerykańskim. Doktorantki biorą czynny udział w konferencjach naukowych w kraju i za granicą, jak również uczestniczą w szkołach letnich. Biorą też udział w redakcji pisma studenckiego.

Środki finansowe przeznaczone na działalność statutową Instytutu (DS) niemal w całości wydatkowane są na wsparcie wyjazdów pracowników na konferencje zagraniczne i

krajowe. Wsparcie finansowe ze strony Dziekana Wydziału Filologicznego przeznaczone jest również na dofinansowanie wyjazdów konferencyjnych oraz publikacji monografii. Granty zewnętrzne stanowią niewielki udział w budżecie na cele badawcze.

Współpraca naukowa z innymi uczelniami w kraju i za granicą jest znikoma, podobnie jak współpraca naukowo-badawcza z instytucjami pozauczelnianymi. W latach 2012-2015 kilkoro gości ze Stanów Zjednoczonych i Białorusi wygłosiło wykłady i przeprowadziło warsztaty dla studentów amerykanistyki. Pracownicy ocenianego kierunku prowadzili współpracę międzynarodową w ramach wspólnych publikacji i udziału w konferencjach naukowych. W latach 2010-2015 pracownicy wygłosili kilka referatów na zagranicznych konferencjach. Studenci amerykanistyki (z wyjątkiem doktorantów) w tych przedsięwzięciach nie uczestniczyli. W latach 2010-2015 w ramach programu Erasmus wyjechało w sumie 14 nauczycieli prowadzących zajęcia. W latach 2010/11 to było 4 pracowników, którzy skorzystali z wyjazdu do Niemiec, Francji, Hiszpanii i Szwecji. W latach 2011/12 - 7 wykładowców, 2012/13 – 1 pracownik, 2013/14 - 2 wykładowców, natomiast w roku bieżącym na uczelni zagraniczne w ramach powyższego programu nie wyjechał nikt.

O ile można uznać, że rezultaty prowadzonych indywidualnie badań naukowych są wykorzystywane w procesie kształcenia, o tyle trzeba też wskazać, że choć oceniany kierunek ma profil ogólnoakademicki i takim w opinii kierownictwa ma pozostać, Jednostka tylko częściowo stwarza studentom możliwości uczestnictwa w badaniach naukowych oraz zdobycia wiedzy i umiejętności przydatnych w pracy naukowo-badawczej.

Studenci pierwszego i drugiego stopnia ocenianego kierunku wykazują się minimalną działalnością naukową: nie publikują, nie uczestniczą w konferencjach. W Raporcie samooceny Jednostka wskazała w tym zakresie głównie na aktywność naukową doktorantów. Wyjątek stanowi Koło Naukowe „Between the Lines”, którego działalność obejmuje literaturę i kulturę amerykańską oraz elementy teorii literaturoznawczych. Podczas spotkania z ZO PKA studenci wskazali, iż nie są zainteresowani działalnością naukową, gdyż w ich ocenie nie przyniesie im ona większych korzyści.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego⁴ CZĘŚCIOWO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Zainteresowania i badania naukowe kadry mają przełożenie na dydaktykę, a w szczególności na tematykę prac dyplomowych (licencjackich i magisterskich) oraz na tematykę wykładów monograficznych. Współpraca naukowa z innymi uczelniami w kraju i za granicą jest znikoma, podobnie brak jest współpracy naukowo-badawczej z instytucjami pozauczelnianymi. Studenci nie wykazują zainteresowania działalnością naukową.

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

- 1) Zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste, uwzględniają zasadę równych szans i zapewniają właściwą selekcję kandydatów na dany kierunek studiów;

Zasady rekrutacji określa Uchwała nr 27/13 Senatu Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 25 kwietnia 2013 roku w sprawie *warunków i trybu rekrutacji kandydatów na studia stacjonarne i niestacjonarne w Uniwersytecie Gdańskim w roku akademickim 2014/2015*. Rekrutacja ma charakter konkursowy (konkurs świadectw) i odbywa się drogą elektroniczną.

Przewidziano zasady rekrutacji dla kandydatów z tzw. „starą maturą” (Uchwała Senatu UG nr 29/10) oraz laureatów i finalistów olimpiad, a także osób legitymujących się matura międzynarodową. Rekrutacja na studia pierwszego stopnia odbywa się w oparciu o listę rankingową, na której pozycja zależy od wyników egzaminu maturalnego z następujących przedmiotów: język angielski (mnożnik 0,6), język polski (mnożnik 0,2) oraz jeden przedmiot do wyboru spośród historii, historii sztuki, biologii, WOS, geografii, matematyki, fizyki i astronomii, chemii, urzędowego języka UE z wyjątkiem języka polskiego i angielskiego, języka rosyjskiego (mnożnik 0,2). Jeżeli kandydat zdawał egzamin na poziomie rozszerzonym, to dodatkowo mnożnik przedmiotu mnoży się razy 1,5. Rekrutacja na studia drugiego stopnia odbywa się w oparciu o listę rankingową tworzoną na podstawie wyniku testu kwalifikacyjnego z zakresu znajomości języka angielskiego. Informacje o procesie i kryteriach rekrutacji są powszechnie dostępne na stronie internetowej Uczelni.

Określone w ten sposób zasady rekrutacji umożliwiają dobór odpowiednich kandydatów, tzn. takich, którzy posiadają wiedzę i umiejętności niezbędne do uzyskania w procesie kształcenia założonych efektów kształcenia na kierunku *amerykanistyka*. Zasady te zapewniają równy dostęp do studiów, a liczba osób przyjmowanych na pierwszy rok, niezależnie od poziomu i trybu kształcenia, jest odpowiednia, biorąc pod uwagę potencjał Jednostki oraz możliwości zapewnienia odpowiedniej jakości kształcenia.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci pozytywnie ocenili kryteria rekrutacji a także dostęp do wszelkich informacji w tym zakresie. W ich ocenie kryteria są sprawiedliwe i nie zawierają przepisów dyskryminujących jakiegokolwiek grupy osób. W ocenie studentów przyjęte kryteria rekrutacji pozwalają na przeprowadzenie właściwej selekcji kandydatów, a limit przyjęć w pełni odpowiada potencjałowi dydaktycznemu Jednostki.

- 2) system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen;

System oceny osiągnięć studentów opisany jest w § 23 pkt. 1 *Regulaminu studiów*, określającym procentowe wymagania dla poszczególnych ocen, które otrzymuje student w toku studiów, z zastrzeżeniem, że Rada Wydziału może dokonać zmian tych kryteriów. Kryteria oceny dla poszczególnych przedmiotów zawarto w sylabusach dla nich opracowanych. Ocena częściowa polega głównie na ocenie przygotowania studenta do zajęć, aktywności w trakcie zajęć, przygotowania pracy pisemnej, czy też prezentacji. Końcowa weryfikacja odbywa się zazwyczaj w formie pisemnego bądź ustnego zaliczenia, a także poprzez ocenę dłuższej samodzielnej pracy pisemnej. W sylabusach wskazano również składowe procentowe oceny końcowej, w której mieści się zazwyczaj wynik testu końcowego oraz oceny z weryfikacji częściowej.

Analiza prac etapowych pokazała, że zawierają one często zadania o charakterze problemowym, koncentrując się nie tylko na ocenie zdobytej wiedzy, ale także umiejętności i kompetencji społecznych, o czym świadczą załączone do nich raporty odnoszące poszczególne zadania do wszystkich kategorii efektów kształcenia. Taki dobór sposobów weryfikacji efektów kształcenia powoduje, że studenci muszą koncentrować się nie tylko na ostatecznym zaliczeniu czy też egzaminie, ale również na systematycznym przygotowaniu się do zajęć i aktywnym w nich uczestniczeniu, a także kreatywnym w nie zaangażowaniu. Trzeba również zauważyć, że informacje zawarte w sylabusach dla poszczególnych przedmiotów są bardzo szczegółowe, a opis treści kształcenia oraz wykazy niezbędnej literatury, w tym literatury uzupełniającej, pozwalają studentom na samodzielną pracę,

stymulując postawy i zachowania o charakterze autonomicznym. Wszystko to skutkuje naciskiem na proces uczenia się, a nie tylko na jego finalny produkt.

Przyjęty system oceny można ocenić za przejrzysty i obiektywny, gdyż nie przewiduje dyskryminacji żadnej grupy studentów. Zasady oceny sformułowano w sposób zrozumiały. Studenci są zapoznawani z warunkami zaliczenia przedmiotu na pierwszych zajęciach. Przyjęty system oceny uwzględnia weryfikację efektów kształcenia z zakresu wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, i, w ocenie studentów, odnosi się do wszystkich zakładanych efektów kształcenia. Podczas spotkania z ZO PKA studenci pozytywnie ocenili zasady oceny. Ich zdaniem, zasady są sprawiedliwe i jednolite dla wszystkich studentów. Nauczyciele akademicy przestrzegają zadeklarowanych metod i kryteriów oceny. Pytania egzaminacyjne odnoszą się do realizowanych treści przedmiotowych. Studenci w ramach ankiety oceniającej zajęcia dydaktyczne (nauczyciela akademickiego) mogą wyrazić swoje opinie dotyczące zasad oceny, odpowiadając na pytania, czy nauczyciel akademicki określił zasady zaliczenia na pierwszych zajęciach oraz czy zakres i forma zaliczenia były zgodne z treściami kształcenia.

- 3) struktura i organizacja programu ocenianego kierunku studiów sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów;

Program kształcenia na kierunku *amerykanistyka* w dużej mierze pokrywa się z programami studiów filologicznych, również tych realizowanych w innych jednostkach w Polsce oraz w innych krajach, co mogłoby sprzyjać krajowej i międzynarodowej mobilności studentów. W ramach programu *Erasmus* podpisano umowy z wieloma uczelniami partnerskimi (z Niemiec, Austrii, Wielkiej Brytanii, Hiszpanii i Francji), ale liczby osób wyjeżdżających i przyjeżdżających nie są imponujące. W latach 2010-2015 z możliwości wyjazdu tego typu skorzystało 15 studentów kierunku, a przyjechały ogółem 23 osoby. Ogólnie rzecz biorąc, studenci kierunku w niewielkim stopniu korzystają z programu Erasmus. W latach 2010-2015 w ramach tego programu wyjechało łącznie 15 studentów kierunku *amerykanistyki*, tj. średnio 3 studentów rocznie (1,7 % z przeciętnej liczby studentów). W tym samym czasie na *amerykanistykę* przyjechało 23 studentów zagranicznych, korzystających również z programu Erasmus. Śledząc przebieg przyjazdów obcokrajowców na UG widoczna jest zdecydowana tendencja spadkowa (w roku 2010/11 przyjechało 5 studentów, 2011/12 – 9 studentów, 2012/13 – 5 studentów, 2013/14 – 3 studentów, 2014/15 tylko jeden student). Jako przyczynę niewielkiego zainteresowania wyjazdami studenci wskazali kwestie finansowe, niechęć do dłuższego rozstania z rodziną i znajomymi oraz niezbyt bogaty katalog ofert wyjazdów dla ich kierunku. Na spotkaniu z ZO PKA widoczne było obojętne nastawienie studentów ocenianego kierunku do procesu kształcenia oraz zdobywania doświadczeń na uczelniach zagranicznych. Nie wykazywali oni też specjalnej wiedzy na temat programu Erasmus i korzyści z niego płynących.

Zgodnie z przedstawioną ZO PKA deklaracją, studenci ocenianego kierunku mają również możliwość odbywania praktyki zagranicznej. Praktyki studenckie odbywają się przy współpracy z Wydziałem Historycznym UG. W ramach owej współpracy Instytut Anglistyki i Amerykanistyki korzysta z umowy między Uniwersytetem Gdańskim a University of Wisconsin-Parkside (USA). Na podstawie powyższej umowy w roku akademickim 2014/15 na roczne stypendium wyjechała jedna studentka II roku amerykanistyki pierwszego stopnia.

Kluczowe znaczenie dla mobilności studentów ma system ECTS. Zasady dotyczące punktacji ECTS regulują § 24 i § 25 Regulaminu studiów oraz ustalenia Uczelnianego Zespołu

ds. Zapewniania Jakości. Podczas spotkania z ZO PKA studenci wykazali podstawową wiedzę na temat punktów ECTS i korzyści z nich wynikających – kojarząc je głównie z programami mobilności międzynarodowej, stąd ocena prawidłowości oszacowania punktów ECTS w opinii studentów była niemożliwa. Zgodnie z Regulaminem studiów studenci mogą mieć uznane efekty kształcenia i punkty ECTS zdobyte w innych jednostkach. W opinii studentów, których znajomi uczestniczyli w programach wymiany, Jednostka wspiera studentów w zakresie uznawalności punktów ECTS i efektów kształcenia. Informacje o programach mobilności są ogólnodostępne – na stronie internetowej jak również w gablotach informacyjnych. Studenci posiadają wiedzę na temat prowadzonych w tym zakresie kampanii informacyjnych. O udziale w programie Erasmus decyduje postępowanie rekrutacyjne, w zakres którego wchodzi ocena motywacji studenta do wyjazdu jak również znajomość języka obcego. Studenci ocenili stosowane kryteria jako sprawiedliwe. W związku ze specyfiką kierunku prawie wszystkie zajęcia są prowadzone w języku obcym.

O wyborze studentów na wyjazdy zagraniczne decyduje komisja rekrutacyjna, która ocenia średnią ocen i list motywacyjny (70%). W przypadku, większego zainteresowania niż dostępna liczba miejsc, w 30% decyduje udział w życiu studenckim i posiadanie różnych certyfikatów.

- 4) system pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia.

Opieka dydaktyczna

Studenci mają zapewnioną opiekę dydaktyczną nauczycieli akademickich podczas konsultacji. Informacje o terminie i miejscu konsultacji są dostępne na stronie internetowej. Dodatkowo studenci mogą kontaktować się z nauczycielami drogą elektroniczną. Podczas spotkania z ZO PKA studenci pozytywnie ocenili dostępność nauczycieli akademickich, ze szczególnym uwzględnieniem kontaktu elektronicznego, a także pomocy w omówieniu treści problematycznych przed egzaminem. Podkreślili również otwartość nauczycieli na inicjatywy studenckie. W ramach prowadzonych zajęć nauczyciele udostępniają materiały dydaktyczne dotyczące treści obowiązkowych, jak również treści dodatkowych. Studenci pozytywnie ocenili przydatność tych materiałów.

Studenci mają zapewnioną indywidualizację ścieżki kształcenia przez możliwość studiowania według Indywidualnego Planu Studiów (§ 34 *Regulaminu studiów* – dedykowany studentom niepełnosprawnym, znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej lub studiującym minimum dwa kierunki) lub Indywidualnego Programu Kształcenia (§ 35 *Regulaminu studiów* – przewidziane dla studentów wybitnie uzdolnionych). W ramach programu kształcenia przewidziany jest wybór wykładów. Podczas spotkania z ZO PKA studenci wykazali się wiedzą na temat dostępnych form indywidualizacji i ocenili pozytywnie ich dostępność oraz sposób ich otrzymywania, czy też wyboru. Informacje związane z poszczególnymi przedmiotami znajdują się w sylabusach, do których dostęp jest zapewniony poprzez portal studenta. W sylabusie znajdują się niezbędne dla studentów informacje, np. cele i efekty kształcenia, treści kształcenia, wymiar godzinowy, ECTS, forma i warunki zaliczenia, osoby prowadzące przedmiot, wykaz literatury, form i metod dydaktycznych. Podczas spotkania z ZO PKA studenci stwierdzili, iż wiedzą, gdzie umieszczony jest sylabus, jednak w zdecydowanej większości nie korzystają z informacji tam zawartych. Nieliczne osoby korzystające z sylabusów nie potrafiły ocenić, czy zawarte w nim informacje są kompletne i przydatne w

roku studiów. Studenci pozytywnie ocenili organizację roku akademickiego, sesji, a także tygodniowe plany zajęć. Informacje związane z organizacją roku akademickiego wraz z planami zajęć są ogólnodostępne na stronie internetowej.

Za obsługę administracyjną odpowiedzialny jest dziekanat. W ocenie studentów zakres godzin jego urzędowania odpowiada potrzebom. Studenci ocenili pozytywnie kompetentność obsługi oraz rzetelność uzyskiwanych informacji. Informacje związane z tokiem kształcenia znajdują się na stronie internetowej Wydziału, w portalu studenta, a także w gablotach informacyjnych. W opinii studentów, zakres dostępnych informacji jest wystarczający i są one na bieżąco aktualizowane.

Zgodnie z § 6 pkt. 3 *Regulaminu studiów* powoływany jest opiekun roku, który ma za zadanie wspierać studentów, np. w rozwiązywaniu problemów czy też załatwianiu spraw związanych z tokiem studiów. Dodatkowo każdy rocznik powołuje spośród studentów starostę roku, który ma za zadanie bezpośrednio reprezentować interesy studentów przed nauczycielami akademickimi, Władzami i administracją. Studenci wskazali, iż w ich opinii instytucja opiekuna roku jest zbędna, gdyż większość spraw mogą załatwić samodzielnie lub za pośrednictwem starosty – szczególnie mając na uwadze dobry kontakt z Prodziekanami.

W Jednostce nie funkcjonuje formalny system rozpatrywania skarg i wniosków studentów (w tym zgłaszania zapotrzebowania na zasoby biblioteczne). Podczas spotkania ZO PKA ze studentami wskazali oni, iż bardzo dobra współpraca z Władzami Jednostki (zwłaszcza z Prodziekanem ds. Studenckich oraz Prodziekanem ds. Kształcenia), a także pracownikami poszczególnych katedr, pozwala na bieżące rozwiązywanie pojawiających się sytuacji konfliktowych. Przyjęte rozwiązania ocenili jako sprawne i skuteczne.

Studenci niepełnosprawni mogą liczyć na wsparcie w ramach funduszu pomocy materialnej, a także na pomoc Biura ds. Osób Niepełnosprawnych. Zgodnie z § 4 pkt. *Regulaminu studiów* „Dziekan jest upoważniony do takiego stosowania Regulaminu, aby bez naruszania jego zasad umożliwić osobie niepełnosprawnej wypełnianie obowiązków studenckich, stosownie do jej sprawności psychofizycznych”. Studenci mogą korzystać z pomocy dydaktycznych przeznaczonych dla studentów niepełnosprawnych (np. powiększalniki tekstu), czy pozostałej infrastruktury Uczelni. Ponadto Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych pomaga w adaptacji materiałów dydaktycznych na potrzeby studentów niepełnosprawnych. W ramach obsługi bibliotecznej studenci niepełnosprawni mogą prolongować wypożyczenia na dłuższy okres czasu bez naliczania dodatkowych opłat, a także mają możliwość oddawania książek w dowolnej filii biblioteki.

Opieka naukowa

Proces dyplomowania reguluje rozdział 5 (*Prace i egzaminy dyplomowe*) *Regulaminu studiów*. Obejmuje on napisanie pracy dyplomowej i zdanie egzaminu dyplomowego. Promotorem pracy magisterskiej może być osoba posiadająca tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego, natomiast pracy licencjackiej osoba posiadająca co najmniej stopień naukowy doktora. Studenci mają zapewniony swobodny wybór promotora. Podczas spotkania z ZO PKA studenci pozytywnie ocenili możliwość indywidualnego ustalenia tematu pracy dyplomowej i wyboru promotora. W zdecydowanej większości są usatysfakcjonowani przebiegiem współpracy z promotorem, w tym organizacją seminariów dyplomowych. W ich ocenie zakres prowadzonych prac dyplomowych jest spójny ze specyfiką kierunku. Zgodnie z Zarządzeniem nr 26/R/13 Rektora UG z dnia 15 lutego 2013 roku w sprawie *postępowania z pracami dyplomowymi studentów Uniwersytetu Gdańskiego* oraz Zarządzeniem nr 1/F010/2014 Dziekana Wydziału Filologicznego z dnia 06

marca 2014 roku *Regulamin sprawdzania prac dyplomowych programem antyplagiatowym na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Gdańskiego* wszystkie prace dyplomowe poddawane są sprawdzeniu programem antyplagiatowym, jednak podczas spotkania z ZO PKA studenci wykazali się znikomą wiedzą na ten temat.

W ramach studenckiego ruchu naukowego studenci mają możliwość działania w istniejących na Wydziale kołach naukowych, jak również mogą rejestrować własne koła. Studenci ocenianego kierunku działają głównie w ramach Koła Naukowego „Between The Lines”. Koło nie posiadają stałego finansowania, może natomiast korzystać z finansowania celowego od Prorektora ds. studenckich lub samorządu studenckiego. Członkowie kół naukowych ocenili wielkość finansowania jako niewystarczającą, wskazując jednak, iż wynika ona głównie z sytuacji finansowej UG. W ramach prowadzonych inicjatyw naukowych studenci mogą korzystać z infrastruktury Jednostki. Zakres opieki naukowej został przez studentów oceniony pozytywnie.

Opieka materialna

Zasady korzystania z pomocy materialnej określa *Regulamin przyznawania pomocy materialnej studentom Uniwersytetu Gdańskiego*. Studenci mają możliwość ubiegania się o wszystkie świadczenia wymienione art. 173 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Przyznawaniem świadczeń o charakterze socjalnym zajmuje się Wydziałowa Komisja Stypendialna (jako organ pierwszej instancji) i Odwoławcza Komisja Stypendialna (jako organ odwoławczy). W składzie obu komisji większość stanowią reprezentanci studentów, zgodnie z art. 177 ust. 1 ustawy. Decyzje komisji wydawane są z zachowaniem przepisów określonych w art. 107 Kpa.

Wątpliwości budzi natomiast procedura przyznawania stypendium Rektora dla najlepszych studentów przez Wydziałową Komisję Stypendialną (zgodnie z § 2 pkt. 1 Regulaminu), powoływaną przez Dziekana (§ 2 pkt. 2 Regulaminu). Art. 175 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym określa, iż stypendium rektora przyznawane jest przez rektora na wniosek studenta. Ustawa w art. 175 ust. 4 przewiduje, iż „kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej lub rektor przekazują uprawnienia w zakresie przyznawania stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych, zapomogi oraz stypendium rektora dla najlepszych studentów odpowiednio komisji stypendialnej lub odwoławczej komisji stypendialnej”. Konkludując do kompetencji rektora należy wydawanie decyzji w sprawach stypendium rektora dla najlepszych studentów, a na wniosek samorządu studenckiego może on przekazać uprawnienia w tym zakresie Odwoławczej Komisji Stypendialnej. Dodatkowo art. 174 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym przewiduje, iż środkiem odwoławczym od decyzji w przypadku stypendium rektora dla najlepszych studentów jest złożenie przez studenta wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, a według Regulaminu (§ 2 pkt. 7) dla wszystkich form pomocy materialnej przewidziano postępowanie dwuinstancyjne. Zaleca się dostosowanie przepisów regulujących przyznawanie pomocy materialnej – we wskazanym zakresie – do zapisów ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci pozytywnie ocenili kwestie związane z przyznawaniem pomocy materialnej w tym kwoty stypendiów i terminowość wypłat. Obowiązujący regulamin uznali za przejrzysty. Studenci mają także zapewniony powszechny dostęp do informacji w tym zakresie. Podczas spotkania ZO PKA z samorządem studenckim obecni byli członkowie Wydziałowej Komisji Stypendialnej, którzy pozytywnie odnieśli się do

prac komisji – w ich ocenie podejmowanie decyzji opiera się na zasadach demokratycznych i w pełni odpowiada potrzebom studentów.

Studenci mają zapewnioną bazę lokalową w 10 domach studenckich, w tym 3 zlokalizowanych w Sopocie. Kwestię przyznawania miejsc w domach studenckich reguluje Zarządzenie Kanclerza UG nr 7/K/13 z 09.09.2013 w sprawie *zmiany zarządzenia Kanclerza UG nr 19/K/12 z dnia 04.09.2012 w sprawie przyznawania i korzystania z miejsc w domach studenckich Uniwersytetu Gdańskiego*. Studenci ocenili liczbę dostępnych miejsc jako adekwatną do potrzeb studentów. Stosunek opłaty i jakości zakwaterowania w DS studenci uznali za nieproporcjonalny (w opinii studentów ceny są zawyżone).

W obrębie kampusu Uczelni oraz domów studenckich znajduje się infrastruktura niezbędna do potrzeb studentów (bary, stołówki, punkty ksero).

Opieka wspierająca rozwój społeczny, kulturalny i zawodowy

Samorząd studencki działa na szczeblu ogólnouczelnianym jako Parlament Studentów UG, a na szczeblu wydziałowym jako Rada Samorządu Studentów Wydziału Filologicznego. Samorząd wydziałowy nie posiada stałego budżetu – tylko środki celowe na konkretne inicjatywy. W opinii członków samorządu, taki sposób finansowania jest wystarczający. Negatywnie należy ocenić brak stałego pomieszczenia przeznaczonego na działalność samorządu wydziałowego. Taki stan rzeczy w znacznym stopniu utrudnia jego prawidłowe funkcjonowanie. Samorząd może jednak korzystać z pomieszczeń i sprzętu biurowego Wydziału. Według informacji uzyskanych od przedstawicieli samorządu, w tym udostępnionej dokumentacji, podejmuje on szereg działań związanych z życiem kulturalno-społecznym studentów (np. akcja Krwiecień, pokazy filmów, spotkania z ich twórcami, organizacja Neptunaliów) oraz bierze on udział np. w pracach związanych ze zmianą Regulaminu studiów. Studenci obecni podczas spotkania z ZO PKA posiadali małą wiedzę na temat funkcjonowania samorządu studenckiego. W ich opinii brakuje bezpośredniego kontaktu z przedstawicielami samorządu oraz szerszego dostępu do informacji na temat jego działalności.

W Uczelni działa Biuro Karier, które oferuje studentom pomoc we wchodzeniu na rynek pracy już w trakcie studiów oraz pomoc związaną w kwestii organizacji praktyk, czy staży studenckich. Biuro umieszcza na swojej stronie internetowej propozycje pracy dla studentów. Prowadzi także inne inicjatywy, jak np. wirtualne targi pracy, pomoc w tworzeniu dokumentów aplikacyjnych. W celu szerszego dotarcia do studentów wprowadzono pilotażowo projekt ambasadorski Biura Karier, który ma na celu aktywizację studentów wydziałów w prace biura. Celem jest przybliżenie podejmowanych inicjatyw środowisku studenckiemu. Podczas spotkania z ZO PKA studenci wysoko ocenili dostępność pracowników biura, oferty pracy i inne formy jego działalności. W ramach Uczelni działa także Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości, który pomaga studentom w otwieraniu własnej działalności gospodarczej. Studenci posiadają znaczną wiedzę na temat funkcjonowania tej jednostki – głównie dlatego, iż na ocenianym kierunku studiują osoby prowadzące własną działalność gospodarczą.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci wyrazili ogólne zadowolenie z oferowanych form wsparcia materialnego, naukowego i dydaktycznego. Do pozytywnych stron kształcenia zaliczyli dobry kontakt z nauczycielami akademickimi, możliwość indywidualizacji kształcenia oraz możliwość studiowania na studiach drugiego stopnia po ukończeniu studiów pierwszego stopnia na innym kierunku. Do negatywnych stron kształcenia zaliczyli zły stan infrastruktury.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego⁴ W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Kryteria rekrutacyjne zapewniają dobór kandydatów, którzy posiadają wiedzę i umiejętności, umożliwiające im osiągnięcie efektów kształcenia określonych dla kierunku *amerykanistyka*. Kryteria te są przejrzyste, sprawiedliwe i nie zawierają przepisów dyskryminujących. Informacje o procesie rekrutacji są powszechnie dostępne.
- 2) System oceny osiągnięć studentów jest skupiony na procesie uczenia się i sprzyja jego rozwojowi. Kryteria oceny są przejrzyste, sprawiedliwe i jasno sformułowane. Sprzyjają obiektywizmowi w formułowaniu ocen. Zasady oceniania są ogólnodostępne dla studentów.
- 3) Program i organizacja kształcenia sprzyja mobilności krajowej i zagranicznej. Studenci posiadają wiedzę na temat ofert wymiany, ale są w małym stopniu zainteresowani udziałem w nich.
- 4) Studenci mają zapewnioną właściwą opiekę dydaktyczną, materialną i naukową, która sprzyja rozwojowi społecznemu, naukowemu i zawodowemu studentów. Zapewniona opieka pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

- 1) Jednostka wypracowała przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem studiów oraz dokonuje systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia; wyniki tej oceny stanowią podstawę rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości jego końcowych efektów,

W Uczelni System Zapewnienia Jakości został wprowadzony Uchwałą Nr 76/09 Senatu Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 26 listopada 2009 r. w sprawie wprowadzenia Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia .

Kolejno zmiany w kwestiach dotyczących uczelnianego wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, wprowadzono Zarządzeniem Rektora Uniwersytetu Gdańskiego: Nr 48/R/10 z dnia 31 maja 2010 r. w sprawie zasad funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK) na Uniwersytecie Gdańskim oraz Nr 25/R/13 z dnia 15 lutego 2013 r. w sprawie zmiany zarządzenia nr 49/R/10 Rektora UG w sprawie składu Uczelnianego i Wydziałowych Zespołów do spraw Zapewniania Jakości Kształcenia oraz zakresu powierzanych im zadań.

Na poziomie Uczelni opracowany został także dokument pt. „Informacja o przebiegu działań dotyczących jakości kształcenia w Uniwersytecie Gdańskim w roku 2013/2014.” Dokument ten zawiera informacje, które dotyczą jakości kształcenia na poziomie ogólnouczelnianym, działania realizowane przez jednostki Uczelniane oraz plany działań na rzecz jakości kształcenia.

Na poziomie Wydziału Filologicznego funkcjonuje Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Jego obecny kształt jest przedstawiony w Zarządzeniu Dziekana Nr 1/F010/2015 z dnia 04 maja 2015 r. w sprawie zmiany składu Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Na poziomie Wydziału funkcjonują organy dbające o prawidłowe działania Systemu Jakości Kształcenia: Dziekan Wydziału Filologicznego, Rada

Wydziału Filologicznego, Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia oraz Rada Programowa. Zadania powyższych organów zostały określone w dokumencie pt. „Opis procedur i kompetencji poszczególnych organów wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia.”

Do narzędzi przewidzianych do realizacji celów i zadań WSZJK należą:

- gromadzenie i analizowanie informacji związanych weryfikacją efektów kształcenia – Zarządzenie nr 2/F010/2015 Dziekana Wydziału Filologicznego z dnia 4 maja 2015 roku w sprawie gromadzenia i przechowywania dokumentacji potwierdzającej osiągnięcie założonych efektów kształcenia,
- ocena i weryfikacja efektów kształcenia poprzez badanie jakości prac dyplomowych oraz obowiązek sprawdzenia ich programem antyplagiatowym - Zarządzenie nr 1/F010/2013 Dziekana Wydziału Filologicznego z dnia 17 kwietnia 2013 roku w sprawie sprawdzania prac dyplomowych programem antyplagiatowym,
- proces ankietyzacji mający na celu anonimowe badanie opinii wśród pracowników i studentów na temat poszczególnych etapów procesu kształcenia,
- ocena działalności dydaktycznej nauczycieli akademickich, ocena pracowników naukowo-dydaktycznych i hospitacje zajęć dydaktycznych, oraz
- badania wśród absolwentów Wydziału mają być prowadzone przy pomocy ankiet (wzór ankiety określono w załączniku nr 1 Zarządzenia Nr 6/R/15 Rektora Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 20 stycznia 2015 r. w sprawie badania losów zawodowych absolwentów Uniwersytetu Gdańskiego). Badaniem powyższym zajmuje się Biuro Karier zgodnie z § 31 Regulaminu Organizacyjnego Administracji UG.

Ponadto do narzędzi, za pomoc których dokumentowane są działania na rzecz zapewniania jakości kształcenia są sprawozdania i protokoły, które sporządza się zgodnie z harmonogramem i procedurami wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia.

Podczas wizytacji przedstawiono dokumentację dotyczącą działań projakościowych realizowanych w ramach wizytowanego kierunku (Procedura weryfikacji efektów kształcenia na Wydziale Filologicznym, Sprawozdanie z oceny własnej za rok akademicki 2013/2014 na Wydziale Filologicznym dla Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia – zatwierdzone na posiedzeniu Rady Wydziału Filologicznego w dniu 6 listopada 2014 r.).

Zalecane jest podjęcie działań zmierzających do poniesienia stanu wiedzy na temat systemu zapewniania jakości kształcenia – zwłaszcza w zakresie anonimowości ankiet studenckich.

- *Ocena działań zmierzających do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Ocena przejrzystości struktury zarządzania procesem dydaktycznym na ocenianym kierunku studiów, a także systematyczności i kompleksowości przeprowadzanych ocen i analiz osiągniętych efektów kształcenia, stanowiących podstawę doskonalenia programu kształcenia tj. efektów kształcenia, programu studiów oraz metod jego realizacji;*

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia na wizytowanym kierunku działa na poziomie wydziałowym. Dziekan powołuje Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia (WZZJK), na którego czele stoi Prodziekan ds. kształcenia. W jego skład wchodzi przedstawiciele pracowników naukowo-dydaktycznych z kilku jednostek wydziału, przedstawiciel administracji wydziału oraz Samorządu Studentów. Organem oceniającym

działalność WZZJK jest Rada Wydziału, która zatwierdza doroczny *Raport z oceny własnej Wydziału Filologicznego*.

Do zadań WZZJK należy:

- opracowanie procedur związanych z zapewnianiem jakości kształcenia;
- koordynowanie działalności rad programowych, związanych z zapewnianiem jakości kształcenia (m.in. ocena propozycji nowych kierunków i modyfikacji już istniejących, przedstawianych Zespołowi do konsultacji przez rady programowe jednostek);
- przygotowanie harmonogramu i analiza ankiet studenckich oceniających zajęcia prowadzone na Wydziale Filologicznym;
- opracowanie dorocznego Raportu z oceny własnej Wydziału Filologicznego dla Rady Wydziału i Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia.

Na szczeblu Instytutu Anglistyki i Amerykanistyki ogólny nadzór nad działaniem wewnętrznego systemu jakości kształcenia sprawuje dyrektor jednostki oraz Rada Programowa, która przedstawia efekty swej pracy Radzie Instytutu, w skład której wchodzi dyrekcja, samodzielni pracownicy, przedstawiciele pracowników niesamodzielnymi, doktorantów i studentów. Do zadań rad programowych należy: analiza istniejących programów studiów pod kątem ich atrakcyjności i dostosowania do nowych uregulowań prawnych, opracowanie nowych programów lub modyfikacja już istniejących (np. przez wprowadzenie nowych specjalności; zmiany zajęć dydaktycznych oraz treści kształcenia – zgodnie z obowiązującymi przepisami), opracowanie opisu efektów kształcenia oraz analiza sposobów ich weryfikacji, analiza prawidłowości przypisania liczby punktów ECTS poszczególnym przedmiotom, monitorowanie przyporządkowania poszczególnym przedmiotom/modułom odpowiednich typów zajęć i metod kształcenia, form oceniania oraz formy prac zaliczeniowych, analiza sposobów walidacji zakładanych efektów kształcenia, realizacja bieżących zadań wynikających z dbałości o poprawę jakości kształcenia w poszczególnych jednostkach. Propozycje nowych kierunków i specjalności są opiniowane przez WZZJK. Projekty nowych programów i specjalności, opracowane przez rady programowe w związku z dbałością o poprawę jakości kształcenia, zgłaszane są przez dyrektorów jednostek w formie wniosków do Rady Wydziału, będącej organem uchwałodawczym w tym zakresie.

Można uznać, że struktura zarządzania WZZJK jest w miarę przejrzysta, choć zastrzeżenia budzi brak przedstawicieli niektórych grup interesariuszy w Radzie Programowej.

- *ocena efektywności systemu zapewnienia jakości kształcenia w zakresie analizy efektów kształcenia i mechanizmów służących monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia, Ocena przydatności tego systemu do badania zgodności programu kształcenia na danym kierunku studiów i metod jego realizacji z założonymi (lub wzorcowymi) efektami kształcenia albo ze standardami kształcenia a także oczekiwań rynku pracy. Ocena jego dotychczasowej skuteczności w diagnozowaniu słabych stron programu kształcenia;*

Z dokumentów udostępnionych podczas wizytacji wynika, że coroczne przeglądy istniejących programów nauczania, połączone z analizą innych danych (m. in. ankiet studenckich, rozmów prowadzonych przez dyrekcje jednostek z przedstawicielami studentów poszczególnych kierunków oraz wyników rekrutacji) skutkują zmianami w istniejących programach nauczania, co sprawia, że niemal każdy rocznik studentów ma nieco inny program studiów.

Analiza przebiegu procesu kształcenia, prowadząca do jego doskonalenia, obejmuje:

- Okresowe przeglądy i analizę programów nauczania;
- Ankietowe badanie jakości kształcenia prowadzone na kierunku *amerykanistyka* ankietą on-line z Portalu Studenta;
- Hospitacje zajęć dydaktycznych.

Coroczne przeglądy i analiza programów nauczania należą do zadań Rady Programowej, a ich efektem są wnioski kierowane do Rady Wydziału Filologicznego o korektę programów nauczania. Rada Programowa Kierunku przy współudziale koordynatorów poszczególnych przedmiotów, przygotowała tabelę walidacyjną zawierającą opis weryfikacji wszystkich efektów kształcenia dla poszczególnych przedmiotów.

Zarządzenie Rektora UG nr 98/R/14 z dnia 23 października 2014 roku w sprawie wzoru opisu przedmiotu (sylabusa) obowiązującego w Uniwersytecie Gdańskim, wprowadziło dodatkową rubrykę, w którą są wpisywane sposoby weryfikacji efektów kształcenia. Ten nowy element sylabusa uprości sposób opisywania walidacji. Nowy wzór sylabusa obowiązuje dla nowych przedmiotów i kierunków studiów od roku akademickiego 2015/2016.

Innym instrumentem jest ujednoczenie sposobów weryfikacji efektów kształcenia. Prace nad ostateczną wersją dokumentu, która ma być podstawą zarządzenia Rektora UG zbliżają się do końca. W związku z tym WZZJK przygotował już projekt harmonogramu weryfikacji efektów kształcenia, który po ogłoszeniu zarządzenia Rektora UG, stanie się podstawą zarządzenia Dziekana Wydziału Filologicznego .

Elementem weryfikacji jakości kształcenia na Wydziale Filologicznym są też ankiety oceniające zajęcia dydaktyczne. Ankietyzacja odbywa się na podstawie harmonogramu opracowanego na początku roku akademickiego przez Wydziałowy Zespół Oceny Jakości Kształcenia i polega na wypełnianiu ankiet on-line przez studentów, prowadzących zajęcia i doktorantów. Podstawę prawną badań ankietowych studentów oceniających zajęcia i sposób ich prowadzenia stanowi Zarządzenie Rektora Uniwersytetu Gdańskiego nr 48/R/10 z dnia 31 maja 2010 r. w sprawie zasad funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia na Uniwersytecie Gdańskim, a ZO PKA przedstawiony został regulamin tego typu ankietowania, który reguluje między innymi sposoby opracowywania i wykorzystywania wyników ankiet. Analiza udostępnionego ZO PKA formularza ankiety studenckiej pokazuje, że ma ona wszechstronny charakter, pozwalając na ocenę zajęć prowadzącego, a także organizacji procesu kształcenia. Jest to zatem istotny element mający na celu zapewnienie realizacji założonych efektów kształcenia, choć podczas spotkania z pracownikami, pojawiło się dużo krytycznych uwag na temat tego typu ankiet. Część z nich wynikała z negatywnego nastawienia do umożliwienia studentom dokonywania takiej oceny,

co trudno uznać za racjonalny argument, ale część odnosiła się do faktu, że zwrotność ankiet jest bardzo niska, co może negatywnie rzutować na rzetelność ocen.

Ankietyzacja zajęć przeprowadzana jest elektronicznie, co gwarantuje studentom anonimowość wypowiedzi, jednak studenci nie są pewni anonimowości i wykazują, jak wspomniano wcześniej (punkt 1 części 8 niniejszego raportu), niewielkie zainteresowanie ankietyzacją. Brak zainteresowania studentów przekłada się na niską zwrotność. Wyniki ankiet są analizowane i przedstawiane nauczycielom akademickim, których zajęcia były ankietowane, a następnie archiwizowane na Wydziale Filologicznym w formie elektronicznej. Podczas spotkania z ZO PKA pracownicy ocenianego kierunku przyznali, że ankiety są analizowane i przedstawiane nauczycielom akademickim tylko w przypadku ocen negatywnych. Rada Wydziału Filologicznego co roku przyjmuje raport z samooceny, w którym ważną rolę odgrywa zbiorcza analiza ankiet. Raport publikowany jest również na stronie Wydziału Filologicznego. Każdy kierunek podlega ankietyzacji co dwa lata. Podczas spotkania z ZO PKA pracownicy Instytutu Anglistyki i Amerykanistyki wskazywali na konieczność weryfikacji kształtu ankiety i dostosowania jej do specyfiki kierunku.

Największym mankamentem, na który zwrócili uwagę studenci jest to, że oceniane zajęcia nie poszerzają znacząco ich wiedzy (25%). WZZJK rekomendował Radzie Wydziału działania zmierzające do podniesienia jakości kształcenia na Wydziale. Wnioski zostały zaakceptowane przez Radę Wydziału (co znalazło swoje odbicie w przyjętym harmonogramie weryfikacji efektów kształcenia).

Innym działaniem zmierzającym do podniesienia jakości kształcenia na Wydziale Filologicznym jest hospitacja zajęć dydaktycznych. Procedury przeprowadzania hospitacji na kierunku *amerykanistyka* reguluje regulamin z dnia 1 października 2013 roku. Można tam znaleźć określenie celów i zasad przeprowadzania tego typu hospitacji. Kluczowe są tutaj zapisy w par. 1, gdzie stwierdza się, że: 1) hospitacja zajęć dydaktycznych ma na celu dbałość o rozwój dydaktyczny nauczycieli akademickich i jest jedną z procedur systemu zapewniania jakości kształcenia, 2) hospitacje zajęć prowadzonych przez młodszych nauczycieli akademickich mają charakter doradczy i konsultacyjny – bardziej doświadczeni nauczyciele akademicy służą młodszym kolegom radą i pomocą; hospitacje starszych nauczycieli akademickich służą koleżeńskiej dyskusji, polegającej na wymianie doświadczeń, wzajemnych inspiracjach oraz informowaniu o optymalnych rozwiązaniach dydaktycznych oraz 3) wiedza uzyskana w wyniku hospitacji umożliwia weryfikację opinii i ocen zawartych w ankietach studenckich. Uwzględniając szczegółowe zapisy dotyczące trybu dokonywania hospitacji, sposobu ich przeprowadzania oraz sposobu wykorzystywania ich wyników, można uznać, że jest to istotny element zapewnienia jakości kształcenia, który pozwala na weryfikację efektów kształcenia określonych dla kierunku. Szczególnie atrakcyjne dla nauczycieli, którzy niedawno rozpoczęli pracę ze studentami wydaje się wprowadzenie możliwości hospitacji zajęć prowadzonych przez bardziej doświadczonych wykładowców.

Hospitacji podlegają wszyscy pracownicy naukowo-dydaktyczni oraz doktoranci prowadzący zajęcia na kierunku *amerykanistyka*, zgodnie z wyznaczonym przez kierowników katedr harmonogramem. Dodatkowo, na wniosek prodziekana ds. kształcenia, hospitację przeprowadza się na zajęciach tych pracowników, którzy otrzymali negatywną ocenę wynikającą z ankiet. Na spotkaniu z ZO PKA pracownicy potwierdzili przydatność hospitacji

oraz ich wieloraki charakter. Hospitujący to nie tylko przełożeni pracowników, ale też koledzy i doktoranci. Taka formuła sprawia, że hospitacje mają też cel edukacyjny i konsultacyjny, motywujący do ulepszenia metod kształcenia przy wykorzystaniu doświadczeń kolegów.

Organem opiniującym w zakresie jakości kształcenia w Instytucie Anglistyki i Amerykanistyki jest Rada Instytutu. Rada podejmuje uchwały w sprawach związanych z zapewnieniem jakości procesu kształcenia i realizacją efektów kształcenia. W tym celu może powołać komisje stałe i doraźne. Rada przyjmuje do wiadomości tematy prac magisterskich i licencjackich. Opiniuje wnioski w zakresie planów studiów i nauczania oraz opiniuje roczne sprawozdania dyrektora ze stanu jakości kształcenia w Instytucie.

Udostępniono liczne protokoły z zebrań WZZJK, które świadczą o tym, że system istnieje. Mimo krótkiego czasu funkcjonowania systemu, na obecnym etapie występują już pewne elementy weryfikacji treści programów kształcenia. Można stwierdzić, że Zespół stara się reagować na rezultaty ankietyzacji, hospitacji, a także na potrzeby środowiska zewnętrznego. Mankamentem jest zbyt mały udział studentów w pracach WSZJK. Wynika to z ich niechęci do sformalizowanych działań.

Choć procedury zostały wypracowane i tworzą pozory skuteczności, analiza prac etapowych, dyplomowych, procedury dyplomowania oraz hospitacje przeprowadzone podczas wizytacji przez ZO PKA wykazały, że wiele jeszcze pozostało na ocenianym kierunku do zrobienia w zakresie podnoszenia jakości kształcenia (Załączniki nr 4 i 6). Jak wspomniano w części 2 punkt 3, np. system antyplagiacyjny, recenzje prac dyplomowych, egzamin dyplomowy nie zawsze są traktowane jako narzędzia projakościowe, a jedynie jako czcza formalność.

Za monitorowanie karier zawodowych absolwentów UG odpowiedzialne jest Biuro Karier UG. Dotychczas badanie losów absolwentów narażało wielu trudności, ze względu na ograniczenia związane z ochroną danych osobowych. Biuro Karier UG opracowało ostatnio procedury, które uzyskały akceptację UZZJK i Senatu UG. Narzędziem badania jest elektroniczny formularz ankiety umieszczony na Portalu Biura Karier i udostępniany poprzez link wysyłany drogą mailową respondentom, którzy wyrazili zgodę na udział w badaniu. Biuro Karier UG będzie analizowało wyniki ankiet, a następnie przekazywało je wydziałom.

- *ocena systemu upowszechniania informacji dotyczących wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia, oraz wprowadzanych zmian;*

Sylabusy są dostępne dla studentów na portalu studenta. Student może zapoznać się z opisem i oceną efektów kształcenia z uwzględnieniem wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych (postaw). Dowiaduje się też o treści kształcenia oraz formach i kryteriach weryfikacji wiedzy.

- 2) w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą pracownicy, studenci, absolwenci oraz inni interesariusze zewnętrzeni.

- *ocena udziału interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w procesie zapewnienia jakości kształcenia i działań podejmowanych przez jednostkę, mających aktywizować uczestników i beneficjentów procesu kształcenia do podnoszenia jego jakości. Ocena stopnia zainteresowania studentów jakością kształcenia i ich wpływu na tę jakość. Ocena roli przedstawicieli studentów w organach kolegialnych uczelni/ jednostki oraz przedstawicieli Parlamentu Studentów RP w procesie optymalizacji osiąganych efektów kształcenia i ich dostosowywanie do aktualnego poziomu wiedzy i wymagań otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym rynku pracy;*

Instytut Anglistyki i Amerykanistyki prowadzi współpracę z interesariuszami zewnętrznymi w ramach praktyk studenckich. Informacje zwrotne od partnerów społecznych i biznesowych, w formie opinii o praktykantach, stanowią materiał do wzbogacania lub wprowadzania modyfikacji i korekt do programu przygotowania studentów do odbycia praktyk. Instytut Anglistyki i Amerykanistyki podjął współpracę z interesariuszem zewnętrznym - ZKPiG nr 26 w Gdańsku w wyniku której powstał Innowacyjny Projekt Edukacyjny, którego podstawowe założenia to podjęcie działań w ramach wyrównania szans edukacyjnych dzieci pochodzących z różnych środowisk, podniesienie jakości usług edukacyjnych oferowanych przez absolwentów studiów nauczycielskich UG oraz przeprowadzenie badań dotyczących wpływu zwiększonej liczby godzin i nowatorskich metod pracy z małym dzieckiem na poziom znajomości języka angielskiego. Pracownicy IAiA i studenci pod ich kierunkiem objęli opieką dydaktyczną jedną z klas w ZKPiG nr 26 aby, przy współpracy ze szkołą, w ramach wyrównania szans, zapewnić dzieciom optymalne warunki do nauki języka angielskiego i pozwolić na dostęp do edukacji na najwyższym poziomie niezależnie od sytuacji społecznej/finansowej rodziny. Dodatkowo, projekt umożliwia zaangażowanie uczelni w życie lokalnej społeczności i ma korzystny wpływ na wizerunek Uczelni.

Ponadto 15 listopada 2012 roku Wydział Filologiczny podpisał *Ramową Umowę o Współpracy w zakresie wspierania przedsiębiorczości, aktywności zawodowej oraz budowania postaw społecznych sprzyjających działalności biznesowej w regionie Pomorza* z Fundacją Gdańsk CBD (Central Business District), której głównym celem była wspólna organizacja kursów językowych dla studentów Wydziału Filologicznego. Kursy obejmowały języki obce szczególnie poszukiwane przez zagraniczne firmy współpracujące z Fundacją CBD (niderlandzki, francuski, fiński i norweski). Kursy prowadzone były na Wydziale Filologicznym, a finansowane w całości przez Fundację CBD. Wzięło w nich udział 60 studentów Wydziału Filologicznego. Fakt ukończenia tego dodatkowego kursu językowego został odnotowany w suplemencie dyplomu.

Interesariuszami wewnętrznymi są pracownicy naukowo-dydaktyczni, dydaktyczni, studenci, doktoranci, słuchacze studiów podyplomowych. W skład WZZJK włączono przedstawiciela studentów. Zespół wydziałowy działa we współpracy z radami programowymi, kierownikami katedr i Radą Wydziału. Studenci mogą zgłaszać swoje uwagi i sugestie związane z jakością kształcenia bezpośrednio do osób zasiadających w tych gremiach. Podczas spotkania z ZO PKA studenci wyrazili opinię, że taka forma ich uczestnictwa w systemie zapewniania jakości kształcenia jest wystraszająca. Studenci posiadają swoich przedstawicieli w Senacie (ponad 20% członków), oraz Radzie Wydziału (na przełomie stycznia – maja około 19% członków, co jest niezgodne z art. 67 ust. 4 ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*). Analiza protokołów posiedzeń organów odpowiedzialnych za jakość kształcenia pozwala stwierdzić, iż studenci

wykazują niską frekwencję uczestnictwa w posiedzeniach, jak również rzadko zabierają głos w trakcie obrad. Argumentują to faktem, iż preferują bezpośredni kontakt z Władzami podczas spotkań mniej formalnych.

Studenci mogą brać bezpośredni udział w systemie zapewniania jakości kształcenia poprzez uczestnictwo w anonimowym badaniu ankietowym oceniającym zajęcia dydaktyczne (zgodnie z *Regulaminem ankietowania zajęć przez studentów Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Gdańskiego* z Portalu Studenta UG). Kwestionariusz ankiety pozwala na ocenę problematyki zajęć (w tym przekazu treści kształcenia), sposobu prowadzenia zajęć, wymagań i sposobu oceny, organizacji zajęć, osoby prowadzącej (postawy). Ankieta zawiera również miejsce na otwartą wypowiedź studenta, która dotyczyć może kwestii związanych z kształceniem. Studenci wykazują niski stopień zainteresowania wypełnianiem ankiet (zwrotność 5,4% w roku 2013/2014 spośród ogółu studentów Wydziału). Zbiorcze zestawienie wyników oceny publikowane jest na stronie internetowej Wydziału (ostatnie z roku 2013/2014), a także omawiane na posiedzeniu Rady Wydziału.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci ocenili narzędzie ankietyzacji jako prawidłowe. Wskazali, iż nie są zainteresowani otrzymywaniem szczegółowych wyników ankiety i nie posiadali wiedzy na temat publikacji wyników na stronie internetowej. Studenci nie biorą czynnego udziału w budowaniu narzędzi oceny – nie są zainteresowani taką działalnością.

Jak wspomniano w części 1 punkt 2 niniejszego raportu zastrzeżenie budzi fakt, że w pracach Rady Programowej uczestniczą wyłącznie osoby legitymujące się tytułem profesora bądź stopniem naukowym doktora habilitowanego, z wyłączeniem pozostałych pracowników ocenianego kierunku. Spotkania ZO PKA z pracownikami naukowo-dydaktycznymi i dydaktycznymi potwierdziło, że nie czują się oni decydentami np. w kwestiach dotyczących tworzenia i modyfikowania koncepcji kształcenia. Studenci mają możliwość wypowiedzenia się na temat przydatności zajęć w ankietach dotyczących jakości kształcenia oraz poprzez swoich przedstawicieli zasiadających w Radzie Instytutu. Z tych możliwości rzadko korzystają, natomiast – jak wykazały rozmowy z ZO PKA – studenci preferują nieformalne ścieżki komunikowania swoich życzeń odnośnie do treści programowych, które chcieliby wprowadzić do procesu kształcenia.

Na Uniwersytecie Gdańskim istnieją procedury zapewniające publiczną dostępność opisu efektów kształcenia, systemu ich oceny oraz weryfikacji. Podjęto decyzję o upublicznieniu sylabusów przedmiotowych. Od czerwca 2013 roku upublicznione zostały sylabusy przedmiotowe, zawierające efekty kształcenia przewidziane do zrealizowania na danym przedmiocie, jak również sposoby ich oceny i weryfikacji. Sylabusy przedmiotowe są udostępnione wszystkim zainteresowanym studentom z portalu studenta.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
------------------------------	------------------------	-------	---------------------------------------	---------------------	----------------------------	-------------------------

wiedza	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+
umiejętności	+/-	+	+	+/-	+/-	+
kompetencje społeczne	+	+	+	+/-	+/-	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego **ZNACZĄCO**

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*

1) Wdrożone w Jednostce procedury związane z funkcjonowaniem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia uznać należy za wystarczające. Struktura zarządzania kierunkiem jest w miarę przejrzysta, stopień realizacji efektów kształcenia jest, zgodnie z deklaracją Władz Wydziału, systematycznie analizowany, a wyniki tych analiz stanowią podstawę rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia na ocenianym kierunku pozostawia jednak do życzenia, co wykazała analiza prac etapowych, dyplomowych i procedury dyplomowania, jak również przeprowadzone hospitacje. Konieczne są dalsze wysiłki w kierunku podnoszenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku i rzeczywiste, a nie tylko pozorne korzystanie z narzędzi wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

2) Instytut Anglistyki i Amerykanistyki prowadzi współpracę z interesariuszami zewnętrznymi w ramach praktyk studenckich. Zastrzeżenie budzi fakt, że w pracach Rady Programowej uczestniczą wyłącznie osoby legitymujące się tytułem profesora bądź stopniem naukowym doktora habilitowanego, z wyłączeniem pozostałych pracowników ocenianego kierunku. Studenci mają zapewnioną możliwość udziału w procesie zapewniania jakości kształcenia – nie wykazują jednak chęci pracy w tym zakresie. Wskazują, iż w ich opinii skuteczniejsza jest nieformalna droga kontaktu z Władzami Wydziału. Głównym ogniwem uczestnictwa studentów w procesie zapewniania jakości kształcenia jest udział w procesie ankietyzacji. Studenci posiadają małą wiedzę na temat działań w zakresie zapewniania jakości kształcenia realizowanych w Jednostce.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1	koncepcja rozwoju kierunku				X	
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji				X	
3	program studiów				X	
4	zasoby kadrowe			X		
5	infrastruktura dydaktyczna			X		
6	prowadzenie badań naukowych ³				X	
7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		

Ocena możliwości uzyskania zakładanych efektów kształcenia i rozwoju ocenianego kierunku w wizytowanej jednostce oraz zapewnienia wysokiej jakości kształcenia, a także wskazanie obszarów nie budzących zastrzeżeń, w których wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest wysoce efektywny oraz obszarów wymagających podjęcia określonych działań (uzasadnienie powinno odnosić się do konstatacji zawartych w raporcie, zawierać zalecenia).

³ Ocena obowiązkowa jedynie dla studiów II stopnia i jednolitych magisterskich.

Po zapoznaniu się z dokumentacją przedstawioną przez Wydział Filologiczny Uniwersytetu Gdańskiego oraz po przeprowadzeniu spotkań z różnymi grupami interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, a także na podstawie hospitacji zajęć i treści prac etapowych oraz dyplomowych, Zespół Oceniający PKA stwierdza, że infrastruktura dydaktyczna i biblioteka, kadra oraz organizacja kształcenia w większości kategorii pozwalają na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Przyjęty program i plan studiów, działalność naukowa oraz działalność międzynarodowa pozwalają na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Możliwości rozwoju ocenianego kierunku w wizytowanej Jednostce są dobre, a system zapewnienia wysokiej jakości kształcenia został w opracowany i wdrożony zgodnie z wymogami i wzorcami.

Poważniejszych zastrzeżeń nie budzą następujące obszary, w których wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest efektywny:

- 1) koncepcja kształcenia (elastyczna, nawiązuje do pewnego stopnia do misji Uczelni oraz odpowiada częściowo celom określonym w strategii rozwoju; oferta kształcenia nie jest innowacyjna);
- 2) zakładane przez Jednostkę efekty kształcenia i ich ocena (zgodne z wymogami Krajowych Ram Kwalifikacji, zakładaną koncepcją rozwoju ocenianego kierunku oraz kwalifikacjami zatrudnionej kadry naukowo-dydaktycznej);
- 3) opisy zakładanych efektów kształcenia (sformułowane w sposób zrozumiały, sprawdzalne, powszechnie dostępne dla studentów);
- 4) systematyczne stosowanie programu antyplagiatowego (wadą jest to, że wyniki badania nie zawsze są przedmiotem analizy promotora akceptującego pracę dyplomową);
- 5) system praktyk studenckich prowadzonych na studiach pierwszego stopnia;
- 6) zasady rekrutacji oraz system opieki dydaktycznej i socjalnej.

Zaleca się podjęcie następujących działań naprawczych:

- 1) rozszerzenie udziału interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w procesie określania koncepcji kształcenia, tworzenia programów studiów, określania efektów kształcenia itp. Świadomość nauczycieli i studentów o ich realnym wpływie na jakość kształcenia nie jest powszechna; niezbędne jest zatem co najmniej poszerzenie składu Rady Programowej, tak aby poza samodzielnymi pracownikami nauki w jej skład weszli także inni pracownicy, studenci i przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego;
- 2) zwiększenie liczby przedmiotów czy też modułów do wyboru, szczególnie na studiach drugiego stopnia;
- 3) zwrócenie uwagi na wymagany poziom opanowania języka angielskiego na studiach pierwszego stopnia, ponieważ powinien on wynosić przynajmniej B2;
- 4) zwrócenie uwagi na sposób rozłożenia zajęć z praktycznej nauki języka angielskiego, zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia oraz zakresu i charakteru zajęć fakultatywnych;
- 5) korekta systemu punktacji ECTS; jest on wprawdzie spójny, ale nie został spełniony wymóg dotyczący możliwości wyboru przez studentów zajęć, którym przypisano 30% ogólnej liczby punktów ECTS;

- 6) usprawnienie systemu weryfikacji końcowych efektów kształcenia, który nie funkcjonuje właściwie, na co wskazuje analiza procesu dyplomowania;
- 7) określenie sposobu wykorzystywania wyników badań losów absolwentów w celu doskonalenia procesu kształcenia;
- 8) poszerzenie zasobów biblioteki o najnowsze publikacje;
- 9) unowocześnienie infrastruktury dydaktycznej pod względem jakości i liczby sprzętu komputerowego i multimedialnego
- 10) zapewnienie uczestnictwa studentów w wymianie międzynarodowej.

Tabela nr 3

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	Wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
koncepcja rozwoju kierunku			X		
cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
program studiów		X			
zasoby kadrowe		X			
infrastruktura dydaktyczna		X			
prowadzenie badań naukowych			X		
wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

W odpowiedzi na Raport z wizytacji, Władze Instytutu Anglistyki i Amerykanistyki Uniwersytetu Gdańskiego odniosły się do oceny kryteriów 1, 2, 3, 4, 5, 6 i 8, wspominając także o kryterium 7.

Odnośnie do oceny kryterium 1 – koncepcja rozwoju kierunku – przyznano, że koncepcja rozwoju kierunku nie jest. W odpowiedzi na raport powizytacyjny poinformowano, że zgodnie z zaleceniem ZO PKA wynikającym z art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym skład Rady Wydziału został uzupełniony o jednego studenta. Zgodnie z zaleceniem ZO PKA, na posiedzeniu Rady Instytutu Anglistyki i Amerykanistyki w dniu 9 czerwca 2015 r. zdecydowano również o poszerzeniu składu Rady Programowej ocenianego kierunku o dwóch pracowników niesamodzielnych, jednego przedstawiciela studentów i jednego przedstawiciela interesariuszy zewnętrznych (Załącznik 1 do odpowiedzi na raport powizytacyjny). Nie przedstawiono dowodów na to, że interesariusze zewnętrzni faktycznie biorą udział w opracowywaniu programów i planów studiów, że są one konsultowane, a konsultacje służą doskonaleniu procesu kształcenia. Stwierdzono zarazem, że absolwenci ocenianego kierunku nie mają trudności ze znalezieniem zatrudnienia, opierając się na danych udostępnionych przez Urząd Pracy (s. 17 odpowiedzi na raport powizytacyjny).

W odpowiedzi dotyczącej kryterium 2 – cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji – wyjaśniono kwestię poziomu języka angielskiego, który osiągają absolwenci studiów pierwszego stopnia. Jest to poziom B2. Zgodnie z sugestią ZO PKA Władze Instytutu wprowadzają od roku akademickiego 2015/2016 obowiązek przedstawiania studentom podczas pierwszych zajęć w semestrze, efektów kształcenia, które mają oni osiągnąć. Jak przyznają Autorzy odpowiedzi na raport powizytacyjny, do tej pory nauczyciele omawiali na pierwszych zajęciach cele i wymagania, ale często pomijali kwestię efektów kształcenia. W odpowiedzi na raport powizytacyjny argumentowano, że wykaz efektów jest dostępny na Portalu Studenta UG. Uwzględniono uwagę ZO PKA i od roku akademickiego 2015/2015, zgodnie z Zarządzeniem Dziekana Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Gdańskiego nr 3/F010/2015 z dnia 15 września 2015 r. każdy prowadzący zajęcia będzie miał obowiązek poinformować studentów podczas pierwszego spotkania o warunkach i wymogach weryfikacji efektów kształcenia zawartych w sylabusie przedmiotu (s. 29, punkt 1 Załącznik 3). Zadeklarowano podjęcie starań o poprawę jakości prowadzenia prac i procedury dyplomowania. W odpowiedzi na raport powizytacyjny, przedstawiono w Załącznik 2 zatwierdzone przez Radę Wydziału Filologicznego UG na posiedzeniu w dniu 17 września 2015 r. „Zasady dotyczące promowania prac dyplomowych i przeprowadzania egzaminów dyplomowych w Instytucie Anglistyki i Amerykanistyki na Wydziale filologicznym

Uniwersytetu Gdańskiego”. Dokument ten zawiera jednak błędy i nieścisłości. W punkcie 2.1.3 głosi bowiem, że „Praca magisterska powstaje w języku polskim jako języku właściwym dla reprezentowanej dziedziny” (s. 22 odpowiedzi na raport powizytacyjny). Zadeklarowano, że na spotkaniu z pracownikami Dyrekcja Instytutu poinformuje zebranych o konieczności rzetelnego sporządzania recenzji, uzasadniania przekroczeń normy zapożyczeń w raportach anyplagiatowych i odpowiedniego formułowania pytań egzaminacyjnych (do tej pory w wielu przypadkach pytania nie wykraczały poza wąską tematykę pracy dyplomowej). W odpowiedzi na raport powizytacyjny nie odniesiono się do trzech ważnych kwestii dotyczących podnoszenia jakości procesu dyplomowania. Są to: (1) zasada doboru promotorów prowadzących seminaria zgodnie z ich wykształceniem i dorobkiem naukowym, (2) zasada udostępniania studentom recenzji prac dyplomowych (recenzje, z którymi zapoznał się ZO PKA były często pisane odręcznie, niezbyt czytelnie, nie były przeznaczone do czytania przez studentów) oraz (3) zasada unikania konfliktu interesów. Zadeklarowano uwzględnienie wyników ankiet, które Biuro Karier przeprowadzi wśród absolwentów. Przyznano, że Biuro Karier dopiero przygotowało odpowiednią ankietę. Wyjaśnienia nie są w pełni satysfakcjonujące. Biorąc jednak pod uwagę deklarację podjęcia działań naprawczych można podnieść **ocenę kryterium 2 z częściowo na znacząco**.

Odnosząc się do kryterium 3 – program studiów – zadeklarowano podniesienie liczby godzin praktycznej nauki języka angielskiego dla studentów II stopnia. Zadeklarowano również zmianę programu mającą na celu umożliwienie studentom od roku akademickiego 2016/2017 wyboru przedmiotów zgodnie z wymaganym zarządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego proporcją, co najmniej 30% ogólnej liczby punktów ECTS: obecnie ani programy studiów pierwszego stopnia, ani programy studiów drugiego stopnia takiej możliwości nie dają. Przedstawione deklaracje pozwalają na podniesienie **oceny kryterium 3 z częściowo na znacząco**. Skuteczność planowanych zmian będzie można sprawdzić podczas kolejnej wizytacji.

W odpowiedzi dotyczącej kryterium 4 – zasoby kadrowe – pominięto część argumentacji ZO PKA i uznano, że ocena minimum kadrowego odbywa się wyłącznie zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. W odpowiedzi na raport powizytacyjny ogólnie odniesiono się do kwestii dofinansowania działań badawczych, argumentując, że nikt nie składał zażaleń. Faktem pozostaje jednak to,

że zasady przyznawania dofinansowania nie są transparentne i do tej kwestii nie odniesiono się w odpowiedzi na raport powizytacyjny. **Pozostałe spośród przedstawionych informacji pozwalają jednak podnieść cenę ze znacząco na w pełni.**

W odniesieniu do kryterium 5 – infrastruktura dydaktyczna – przedstawiono warunki lokalowe w nowej siedzibie Wydziału Filologicznego. Podkreślono zarówno ilościową, jak i jakościową zmianę na lepsze. W odpowiedzi na raport powizytacyjny odniesiono się do zalecenia dotyczącego konieczności poszerzenia zasobów biblioteki o najnowsze publikacje. Zadeklarowano, że na zakup nowych książek Dziekan Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Gdańskiego przeznaczają rocznie 50 000 – 70 000 PLN. Jest to kwota, która ma zaspokajać potrzeby całego Wydziału, a co za tym idzie, podzielona na ponad 20 kierunków (http://fil.ug.edu.pl/oferta_ksztalcenia/kierunki_studiow_0) prowadzonych przez 6 instytutów i 5 katedr (http://fil.ug.edu.pl/wydzial/instytuty_i_katedry) nie jest tak bardzo imponująca. Wskazano również na znaczne nakłady (ok. 130 000 PLN rocznie) przeznaczane na zakup dostępu do czasopism elektronicznych. Biorąc pod uwagę informację na temat walorów nowego budynku oraz deklarację dotyczącą zaopatrzenia w konieczną literaturę można podnieść **ocenę kryterium 5 ze znacząco na w pełni.**

Odniesiono się także do kryterium 6 – prowadzenie badań naukowych – wskazując na aktywność naukową nauczycieli zaliczanych do minimum kadrowego na ocenianym kierunku. Zadaniem ZO PKA nie jest ocena poziomu badań naukowych w ogóle, ale ocena wpływu, jaki badania naukowe i współpraca międzynarodowa mają na poziom kształcenia na ocenianym kierunku. Do odpowiedzi załączono tabelę obrazującą wymianę międzynarodową w ramach programu Erasmus od roku akademickiego 2010/2011 do roku akademickiego 2014/2015. Jak zauważono w raporcie powizytacyjnym w przypadku wymiany studentów i nauczycieli widoczna jest tendencja spadkowa. Liczby dotyczące zarówno nauczycieli, jak i studentów nie są imponujące. W odpowiedzi na raport powizytacyjny wspomniano o rozpoczętej w 2014 r. wymianie z uniwersytetem w Stanach Zjednoczonych. **Ocena częściowo zostaje utrzymana.**

W odniesieniu do kryterium 7 – system wsparcia studentów w procesie uczenia się – wyjaśniono, że uwagi wyrażone przez ZO PKA w raporcie powizytacyjnym dotyczące

procedury przyznawania stypendium rektora dla najlepszych studentów zostały przekazane do Władz Rektorskich. Nie wnioskowano o podniesienie oceny.

Odnosząc się do kryterium 8 – wewnętrzny system zapewnienia jakości – zapewniono o intencji wprowadzenia od roku akademickiego 2015/2016 działań naprawczych zwłaszcza w zakresie prowadzenia prac dyplomowych i procedury dyplomowania. **Ocenę znacząco można podnieść na w pełni.**